

Leefomgevingsfoto

Gemeente Venray

Gebiedsanalyse fysieke leefomgeving

projectnummer 0457791.100
definitief
11 maart 2020

Leefomgevingsfoto

Gemeente Venray

Gebiedsanalyse fysieke leefomgeving

projectnummer 0457791.100

definitief
11 maart 2020

Auteurs

Anne Geertje Bouman
Wendy Daggenvoorde

Opdrachtgever

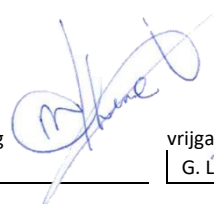
Gemeente Venray
Raadhuisstraat 1
5801 MB Venray

datum vrijgave
11-03-'20

beschrijving revisie
definitief

goedkeuring
M. Kornet

vrijgave
G. La Rose

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding en Doel	1
1.2	Gemeente Venray	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Milieu	3
2.1	Luchtkwaliteit	3
2.2	Geur	6
2.3	Geluid	8
2.4	Bodemkwaliteit	11
2.5	Blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningsverbindingen	13
2.6	Externe veiligheid	14
2.7	Aandachtspunten voor de Omgevingsvisie	17
3	Wonen	19
3.1	Leefbaarheid	19
3.2	Woningvoorraad	20
3.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	22
4	Gezonde woonomgeving	23
4.1	Kwaliteiten van de woonomgeving	23
4.2	Hittestress	24
4.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	26
5	Natuur	28
5.1	Natuurgebieden	28
5.2	Biodiversiteit	30
5.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	32
6	Energie	33
6.1	Emissie broeikasgassen	33
6.2	Energiegebruik	34
6.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	35
7	Bodem, water & ondergrond	36
7.1	Waterkwantiteit	36
7.2	Waterkwaliteit	38
7.3	Hoogwaterveiligheid	39
7.4	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	40
8	Historisch kapitaal	41

8.1	Archeologische waarden	41
8.2	Cultuurhistorische waarden	42
8.3	Aardkundige waarden	43
8.4	Landschappelijke waarden	43
8.5	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	44
9	Economie & werkgelegenheid	45
9.1	Arbeidspotentieel	45
9.2	Werkgelegenheid	45
9.3	Kenmerken van de economie	46
9.4	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	48
10	Bereikbaarheid	49
10.1	Doorstroming en verkeersveiligheid	49
10.2	Multimodale bereikbaarheid	50
10.3	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	53
11	Aandachtspunten voor de omgevingsvisie	54
11.1	Van sectorale thema's naar integrale ambities	54

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en Doel

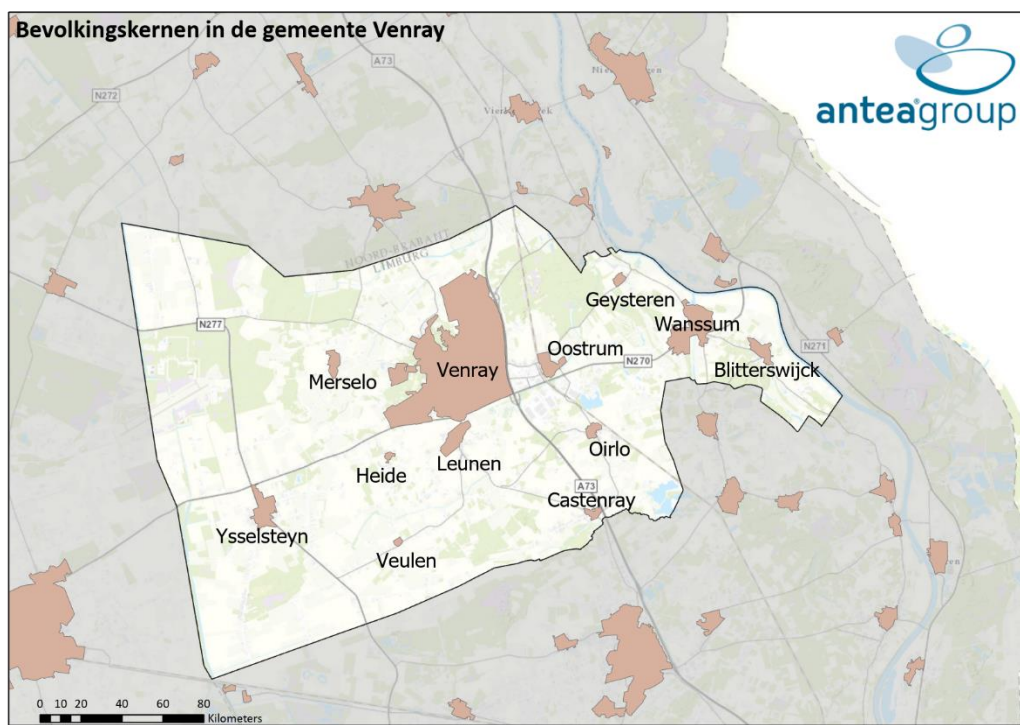
De komst van de Omgevingswet hangt al enkele jaren in de lucht. Voor gemeentes ligt nu de taak om een Omgevingsvisie op te stellen waar alle ambities en beleidsdoelen voor de fysieke leefomgeving in worden vastgelegd.

Voor het bepalen van de ambities en beleidsdoelen is een analyse van de huidige fysieke leefomgeving van belang. Om dit goed in beeld te krijgen is er een leefomgevingsanalyse gedaan. Voor u ligt het resultaat van deze analyse, de Leefomgevingsfoto van gemeente Venray.

De Leefomgevingsfoto geeft een beeld van de staat van de fysieke leefomgeving. Hoe staat het er nu voor, welke waarden en belemmeringen zijn er en wat is de verwachting voor de toekomst? De leefomgevingsfoto bevat (in ieder geval) alle relevante onderwerpen van de fysieke leefomgeving.

1.2 Gemeente Venray

Gemeente Venray is een plattelandsgemeente gelegen in het noorden van provincie Limburg. De gemeente bestaat uit 13 dorpen en een stedelijke kern. Op 1 januari 2019 telt de gemeente 43.326 inwoners op een oppervlakte van 165 km² (CBS). De belangrijkste verkeersaders zijn de A73 en de N270.

Het bestuurscentrum van de gemeente ligt in Venray. Naast Venray vallen de volgende kerkdorpen binnen de gemeente; Blitterswijck, Castenray, Geijsteren, Heide, Leunen, Merselo, Oirlo, Oostrum, Smakt, Veulen, Vredepeel, Wanssum en Ysselsteyn.

1.3 Leeswijzer

Om een goed inzicht te krijgen in de aspecten van de fysieke leefomgeving worden in deze leefomgevingsfoto verschillende thema's geanalyseerd. Voorbeelden van thema's zijn milieu, wonen, gezonde woonomgeving en bereikbaarheid. Aan de hand van de beschikbare informatie wordt er een gebiedsanalyse gemaakt van de huidige fysieke leefomgeving die als ruimtelijke onderbouwing kan dienen voor de ambities van de Omgevingsvisie.

2 Milieu

Milieufactoren hebben een sterke invloed op de ruimtelijke kwaliteit van een omgeving en vormen daarom ook een belangrijk onderwerp in de Omgevingswet. In dit hoofdstuk zijn de milieufactoren luchtkwaliteit, geur, geluid, bodemkwaliteit, straling en externe veiligheid besproken. Uit de analyse van deze thema's op de fysieke leefomgeving volgen aandachtspunten voor de Omgevingsvisie.

2.1 Luchtkwaliteit

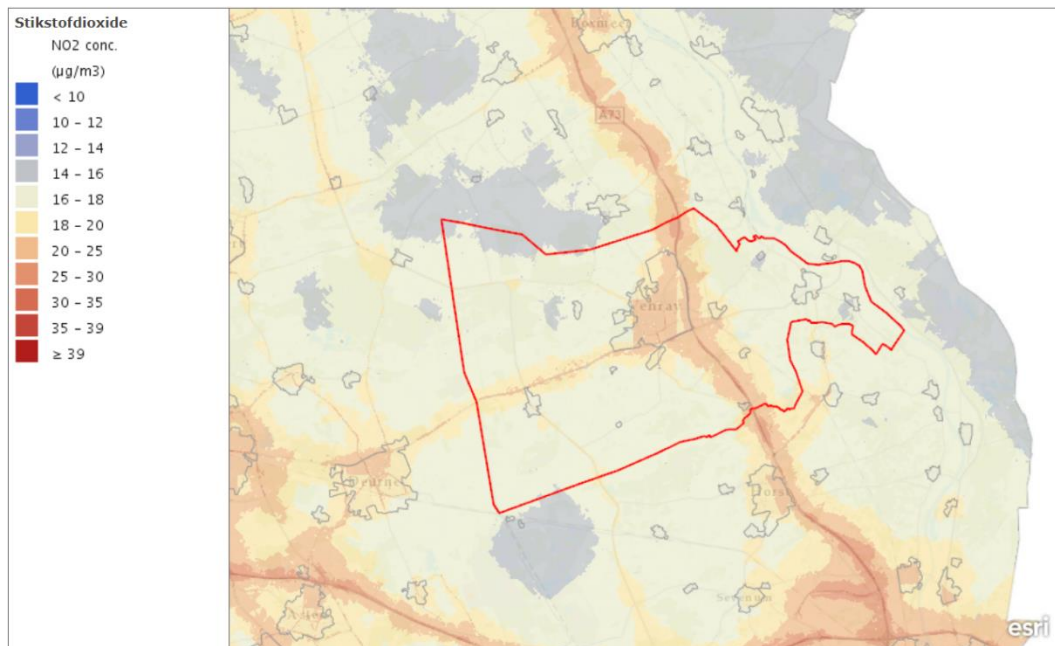
De kwaliteit van de lucht wordt bepaald door de aanwezigheid van luchtverontreinigende stoffen. Door onder andere verbrandingsmechanismen, intensieve veehouderijen en bestrijdingsmiddelen komen verontreinigende stoffen in de atmosfeer. De overheid heeft daarom normen gesteld aan de concentraties luchtverontreinigende stoffen en het aantal dagen in het jaar dat deze normen overschreden mogen worden.

Hoge concentraties van luchtverontreinigende stoffen kunnen luchtwegklachten en hart- en vaatziekten veroorzaken. Vooral kinderen, ouderen of mensen met luchtwegaandoeningen of hart- en vaatziekten, lopen meer risico op het krijgen van gezondheidsklachten. Een betere luchtkwaliteit levert gezondheidswinst op, ook als de concentraties luchtvervuilende stoffen onder de landelijke norm liggen. De voornaamste luchtverontreinigende stoffen zijn stikstofdioxide en fijnstof. De normen en de huidige situatie voor stikstofdioxide en fijnstof worden hieronder toegelicht. Op de website van Kenniscentrum InfoMil staat een nadere toelichting op de normen en regels voor luchtkwaliteit.

Stikstofdioxide

De **kaart stikstofdioxide** (figuur 2.1) geeft de jaargemiddelde concentraties stikstofdioxide (NO₂) weer in µg/m³. De wettelijke grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie is 40 µg/m³. Dit is ook de WHO-advieswaarde.

De belangrijkste bronnen van stikstofdioxide zijn verkeer en industrie. Op de kaart is dan ook de structuur van het hoofdwegennet goed terug te zien. In de stedelijke kern Venray zijn relatief hoge concentraties stikstofdioxide (20 – 25 µg/m³ in 2016) aanwezig, ten opzichte van de rest van de gemeente Venray. Deze hogere concentraties worden veroorzaakt doordat de kern omsloten wordt door zowel de N270 als de A73. Wel vallen de waarden onder de wettelijke grenswaarde en de WHO-advieswaarde van 40 µg/m³.

Figuur 2.1: Jaargemiddelde concentratie stikstofdioxide (2017, bron: RIVM)

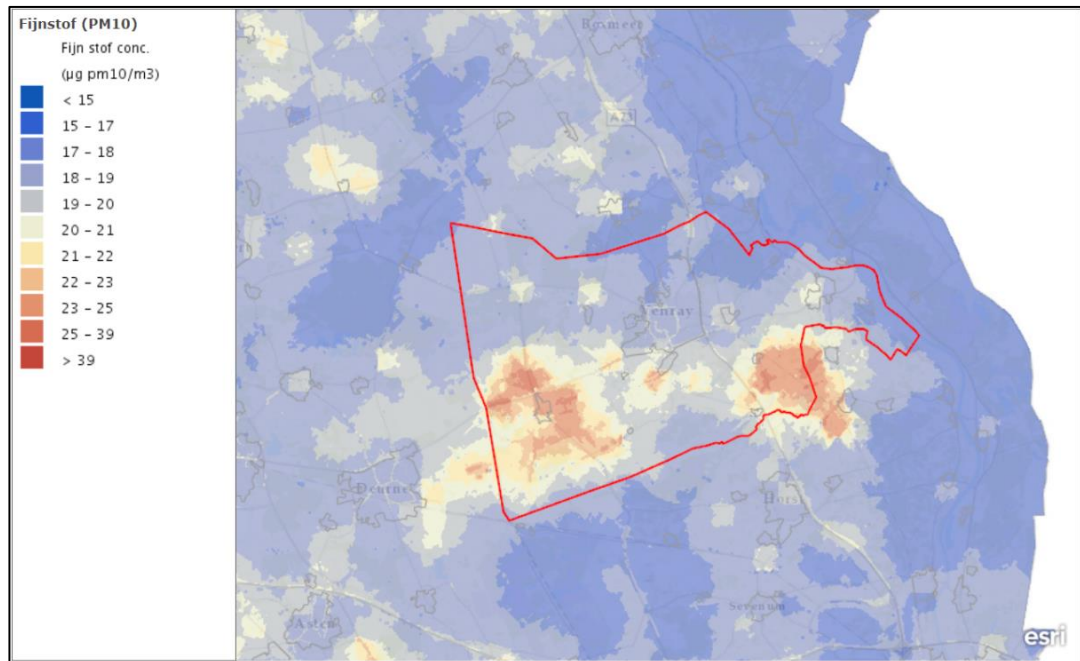
Fijnstof (PM10)

De kaart fijnstof PM₁₀ geeft de concentraties fijnstof PM₁₀ weer in µg/m³. De wettelijke grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie is 40 µg/m³, de WHO-advieswaarde is 20 µg/m³. Boven deze waarde heeft fijnstof negatieve effecten op de gezondheid.

De belangrijkste bronnen van fijnstof zijn industrie en veehouderijen. Twee plekken binnen de gemeente Venray lichten op als het gaat om de concentratie fijnstof. Aan de noordoost kant van Oirlo bedraagt de maximale concentratie tussen de 25-39 µg/m³. Rondom Oirlo bevinden zich relatief veel bedrijven met fijnstofemissie (zie figuur 2.3, dit betreft pluimveehouderijen). De wettelijke grenswaarde voor PM₁₀ wordt benaderd en de WHO advieswaarde wordt hier overschreden. Het andere aandachtsgebied binnen de gemeente ligt rondom de kern Ysselsteyn. Hier ligt de gemiddelde concentratie fijn stof tussen 25-39 µg/m³. De hoge concentratie fijnstof komt voornamelijk voort uit de aanwezigheid van pluimveehouderijen in de directe omgeving van Ysselsteyn.

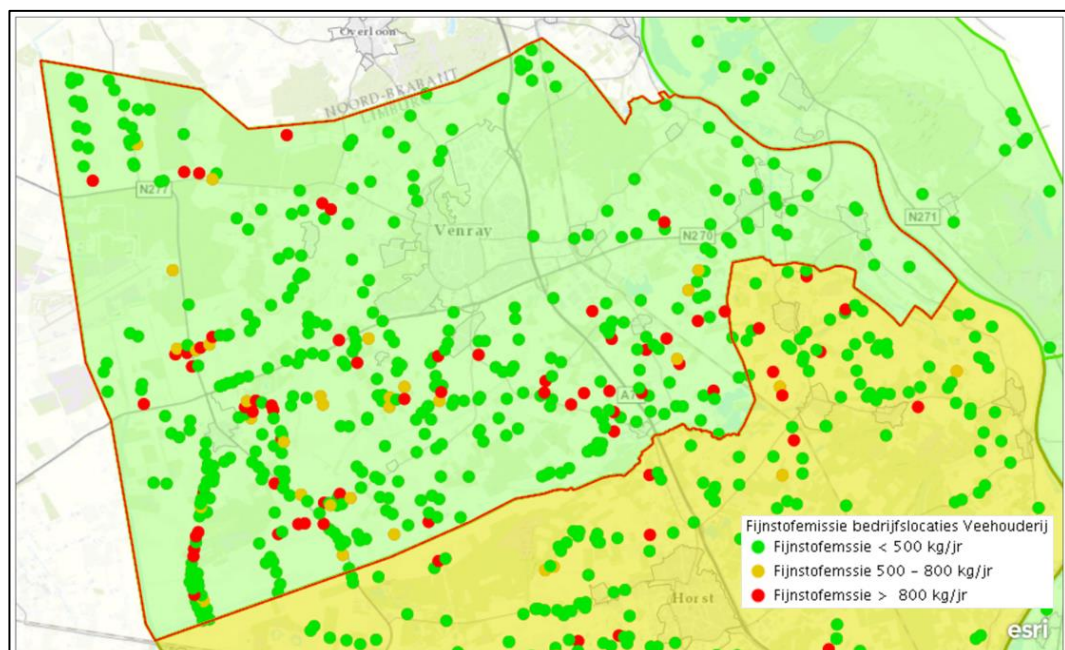
Naast industrie en veehouderijen leidt houtstook (door middel van haardvuren en kachels) tot emissie van fijnstof en roet. Bij bepaalde weersomstandigheden, zoals mist en windstil weer, blijft de rook hangen. De concentratie fijnstof kan dan lokaal sterk oplopen en op zulke dagen leiden tot enige overlast.

Figuur 2.2: Jaargemiddelde concentratie fijnstof (2017, bron: RIVM)

De kaart **fijnstofemissie bedrijfslocaties veehouderij** (figuur 2.3) toont de aanwezige veehouderijen in de gemeente Venray. De veehouderijen met een hoge fijnstofemissie (meer dan 800 kg per jaar) liggen voornamelijk in de omgeving van Ysselsteyn en Oirlo. In deze gebieden zijn daarom hogere concentraties fijnstof (PM₁₀) aanwezig, zoals is weergegeven in figuur 2.2.

Figuur 2.3: Fijnstofemissie bedrijfslocaties veehouderij (Atlas Limburg)

2.2 Geur

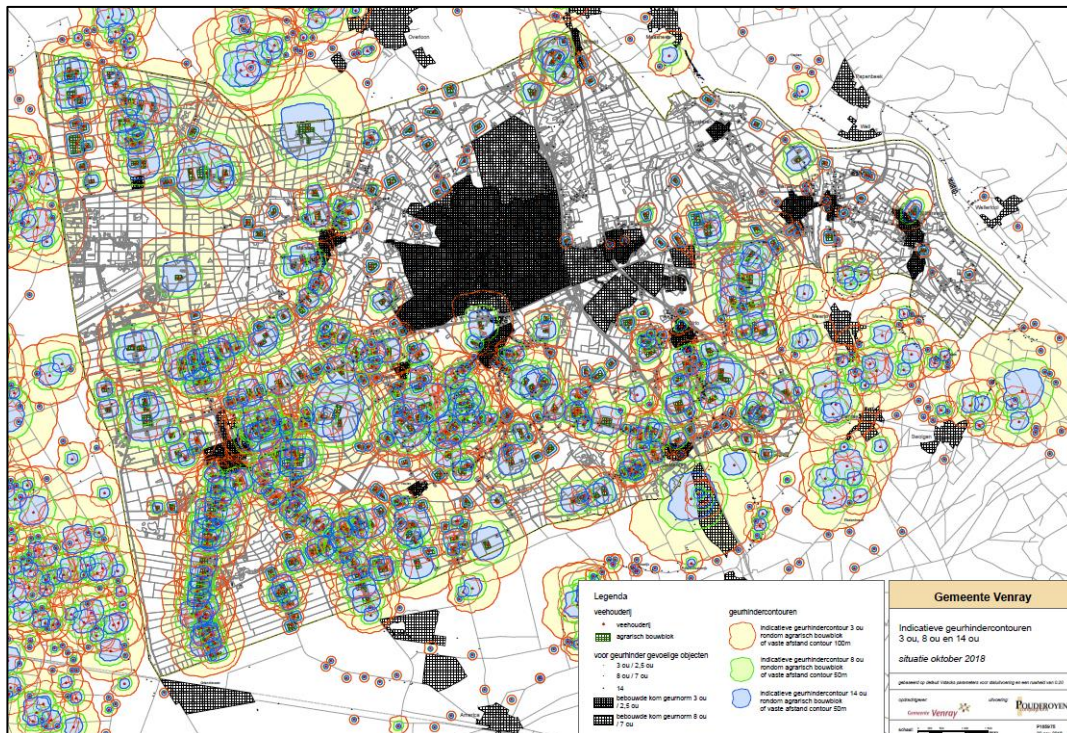
Geur is overal om ons heen en vaak wordt er nauwelijks beseft dat we verschillende geuren ruiken. Wanneer geur een negatief effect heeft wordt gesproken over geurhinder of geuroverlast. Als iemand geurhinder ervaart dan betekent dat nog niet dat het maatschappelijk of volgens de wetgeving onacceptabel is. Geur kan leiden tot gezondheidsklachten bijvoorbeeld als hinder bij het welbevinden of voor de dagelijkse bezigheden.

Geurbelasting veehouderijen

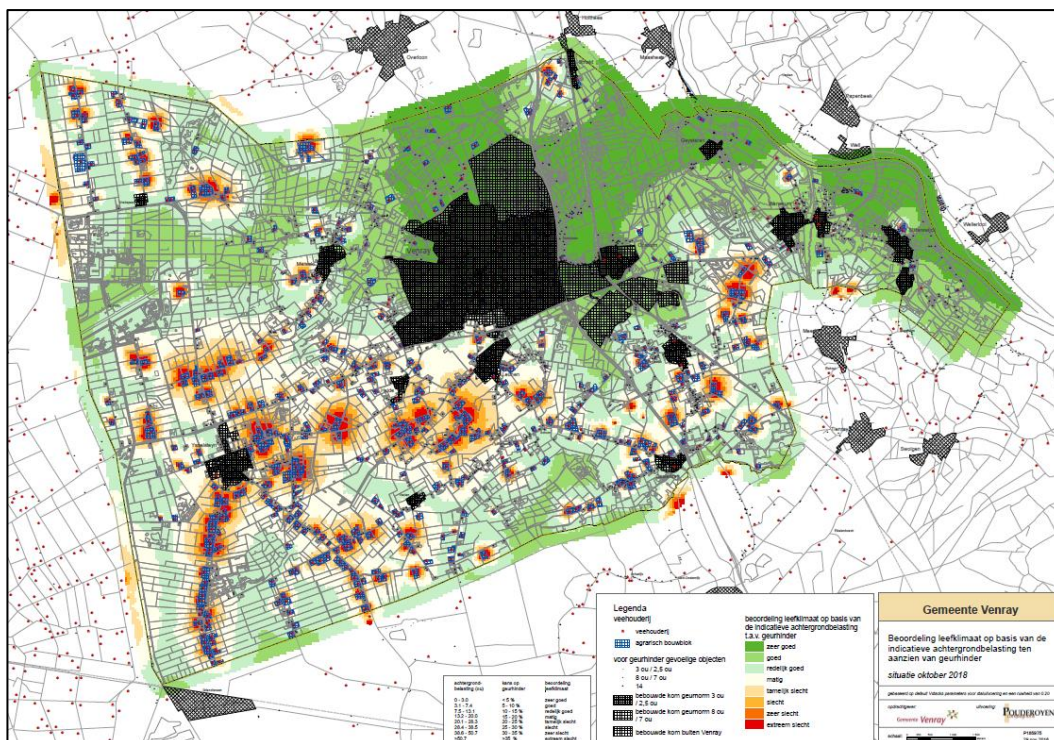
De geurbelasting van veehouderijen is de hoeveelheid geur, uitgedrukt in odour units per kubieke meter lucht (ou E /m³), die op een geurgevoelig object zoals een woning terecht komt. De Wet geurhinder veehouderijen maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. De gemeenteraad van Venray heeft op 25 maart 2008 de Verordening geurhinder en veehouderij gemeente Venray (hierna: geurverordening) met de bijbehorende gebiedsvisie vastgesteld. De geurverordening is nadien nog aangevuld en gewijzigd. Met het vaststellen van de verordening is er voor gekozen om voor enkele gebieden (onder andere bedrijventerrein en beoogde woningbouw gebieden), een afwijkende norm te hanteren van 8 ou E/m³.

Venray kent een grote hoeveelheid veehouderijen. Figuur 2.4 toont de ligging van veehouderijen in de gemeente Venray en de bijbehorende voorgrondbelasting door middel van indicatieve geurcontouren. In vrijwel het gehele buitengebied zijn veehouderijen te vinden waarbij sprake is van geuremissie. Alleen in het noordoostelijk gedeelte van de gemeente zijn geen of nauwelijks intensieve veehouderijen aanwezig. Figuur 2.5 geeft de beoordeling van het leefklimaat weer op basis van de indicatieve achtergrondbelasting ten aanzien van geurhinder. Hieruit blijkt dat er in en nabij de kernen Ysselsteyn, Heide en Leunen sprake is van een matig woon- en leefklimaat gelet op de mogelijke geurhinder van veehouderijen.

Figuur 2.4: Voorgrondbelasting geur door middel van indicatieve geurhindercontouren voor 3, 8 en 14 ou

Figuur 2.5: beoordeling van leefklimaat op basis van de indicatieve achtergrondbelasting t.a.v. geurhinder

2.3 Geluid

Bijna alle functies hebben te maken met geluid. Sommige functies veroorzaken geluidhinder, zoals verkeer en bedrijvigheid, maar ook (grote) evenementen in het centrum van Venray kunnen leiden tot geluidsoverlast. Andere functies, zoals wonen, de gezondheidszorg en onderwijs kunnen hinder ondervinden van geluid (geluidgevoelige objecten). Overlast als gevolg van geluid kan uiteindelijk leiden tot gezondheidsklachten, zoals stress of slapeloosheid.

Geluid afkomstig van evenementen en horeca

Venray kent een dynamisch en bruisend centrum. Dit wordt bereikt door een veelheid aan horeca-activiteiten en evenementen. De keerzijde hiervan is hinder die door bewoners van het centrum worden ondervonden. Het uitgangspunt is een juiste balans tussen een levendig centrum en prettig wonen.

Geluid industrie en bedrijven

De gemeente Venray kent enkele gezoneerde industrieterreinen. Zonering van industrielawaai in het kader van de Wet geluidhinder (Wgh) is het ruimtelijk scheiden van industrieterreinen en geluidgevoelige objecten zoals woningen. Binnen de aangewezen zones worden geluidgevoelige objecten enkel onder voorwaarden toegelaten.

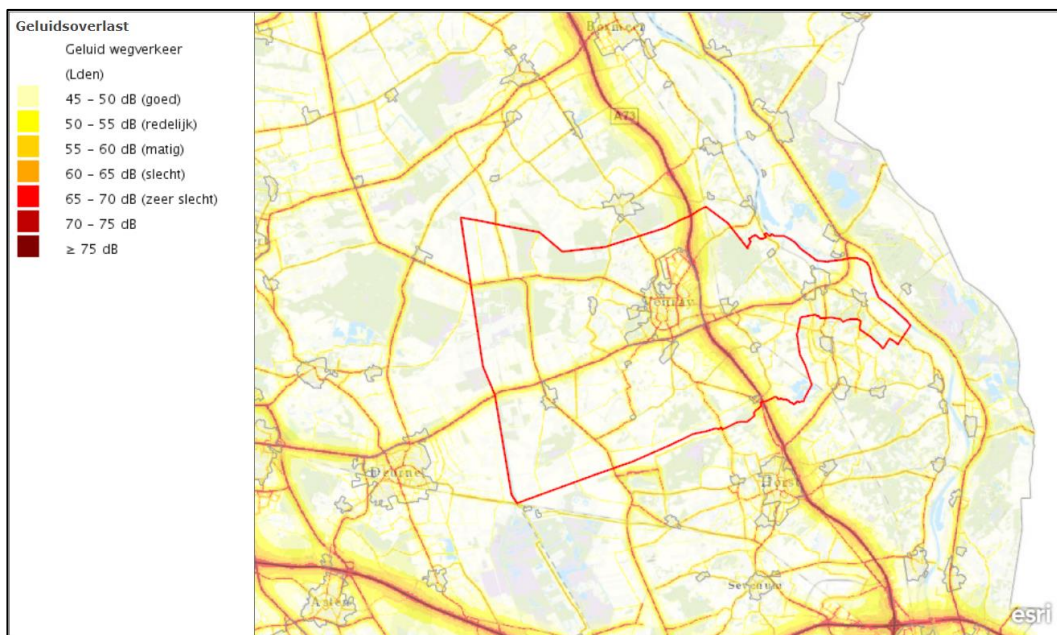
De gemeente Venray kent een vijftal gezoneerde industrieterreinen: Smakterheide (ten noorden van Venray), de Witte Vennen (Oostrum), het industrieterrein in Wanssum, Circuit De Peel (Ysselsteyn) en de Luitenant-generaal Bestkazerne (Vredepeel).

Voor het realiseren van een geluidgevoelige bestemming nabij een bedrijf dat niet gelegen is op een gezoneerd industrieterrein is de Wgh niet van toepassing. Wel dient hierbij een afweging gemaakt te worden over het akoestische klimaat en de mogelijke inperking van akoestische mogelijkheden in een bestemmingsplan. Voor de afweging kan gebruik worden gemaakt van de richtafstanden uit de VNG-handreiking bedrijven en milieuzonering. Op de website van Kenniscentrum InfoMil staat een nadere toelichting op de geluidssystematiek en richtafstanden die gehanteerd moeten worden bij het realiseren van geluidgevoelige functies.

Wegverkeerslawaai

De **kaart Wegverkeerslawaai** (figuur 2.6) geeft slechts zeer indicatief de geluidbelasting van het wegverkeer weer in aantal decibel (dB). De geluidbelasting wordt uitgedrukt in L_{den} ($L_{day-evening-night}$), de maat voor de gemiddelde geluidbelasting over een etmaal. Voor snelwegen en voor spoorwegen zijn middels de Wet geluidhinder geluidproductieplafonds vastgesteld. In geval van (dreigende) overschrijding zijn Rijkswaterstaat (snelwegen), de provincie Limburg (provinciale wegen) en ProRail (spoorwegen) verantwoordelijk voor het treffen van maatregelen.

Figuur 2.6: indicatieve geluidbelasting afkomstig van wegverkeer (Atlas Leefomgeving)

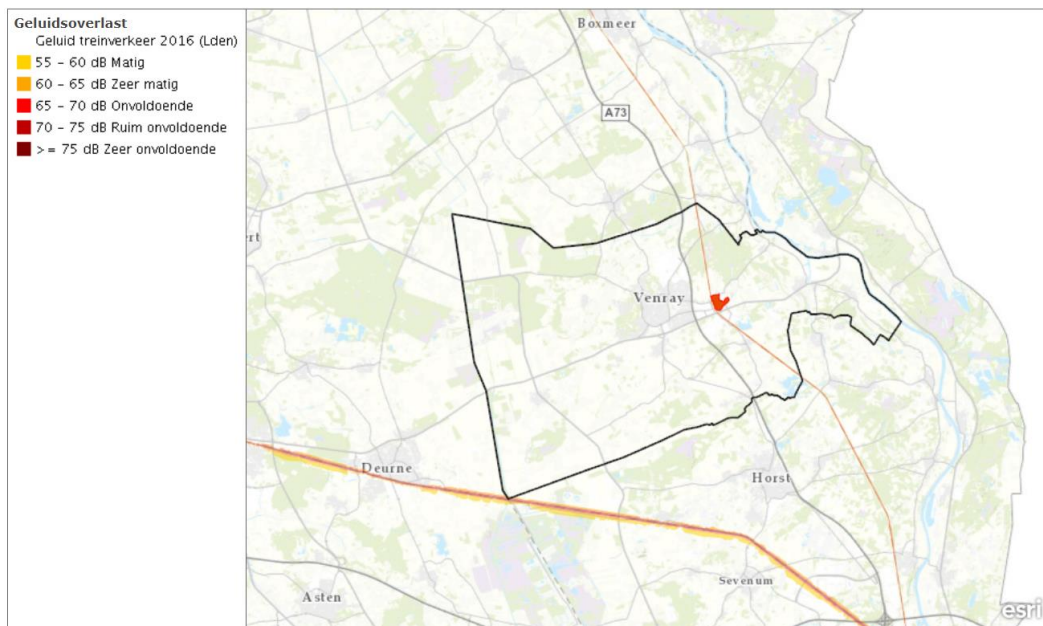
Ook voor overige wegen geldt dat geluid aandacht krijgt, maar het normstelsel is hiervoor anders dan voor snelwegen en provinciale wegen. De wet benoemt een voorkeurswaarde van 48 dB L_{den} voor gevoelige functies (onder andere woningen). De geluidbelasting 's avonds en 's nachts wordt zwaarder meegerekend dan overdag omdat het geluid dan hinderlijker is en kan leiden tot slaapverstoring. Naast de voorkeurswaarde bestaat er een maximale ontheffingswaarde, afhankelijk van type woning/functie en omgeving. Door middel van een hogere waarde procedure kan het bevoegd gezag onder voorwaarden een hogere geluidbelasting toestaan dan de voorkeurswaarde. Voor binnenstedelijke gebieden is deze maximale ontheffingswaarde 63 dB.

In de gemeente Venray zijn enkele rijks- en provinciale wegen, zoals de A73 en N270 gelegen nabij woonwijken. Ook heeft Venray relatief drukke gemeentelijke wegen. In een aantal gevallen is de realisatie van woningen alleen mogelijk na het verlenen van voorgenoemde hogere waarden.

Spoorweglawaai

De kaart **Spoorweglawaai** geeft de geluidbelasting afkomstig van treinen weer in aantal decibel (dB). De kaart is afkomstig van de Atlas Leefomgeving en toont de indicatieve geluidbelasting afkomstig van het spoor, waarvoor geen geluidberekeningen zijn uitgevoerd. Deze geluidbelasting wordt uitgedrukt in L_{den} (zie bij wegverkeerslawaai). Voor spoorweglawaai gelden minder strenge normen dan voor wegverkeerslawaai, de voorkeursgrenswaarde is 55 dB L_{den} en er zijn ontheffingen tot 68 dB, in sommige uitzonderlijke gevallen tot meer dan 73 dB mogelijk. De WHO-advieswaarde voor gevoelige functies is 54 dB L_{den} en 44 dB L_{night} . Boven deze waarden heeft het spoorweglawaai negatieve effecten op de gezondheid.

Uit de kaart Spoorweglawaai blijkt dat de inwoners van het dorp Oostrum enige overlast kunnen ervaren van de treinen die hier langs rijden en ook bij de kernen Smakt en Oirlo ligt het spoor dichtbij.

Figuur 2.7: Indicatieve geluidbelasting afkomstig van spoorweglawaai (Atlas Leefomgeving)

Vliegtuiglawaai

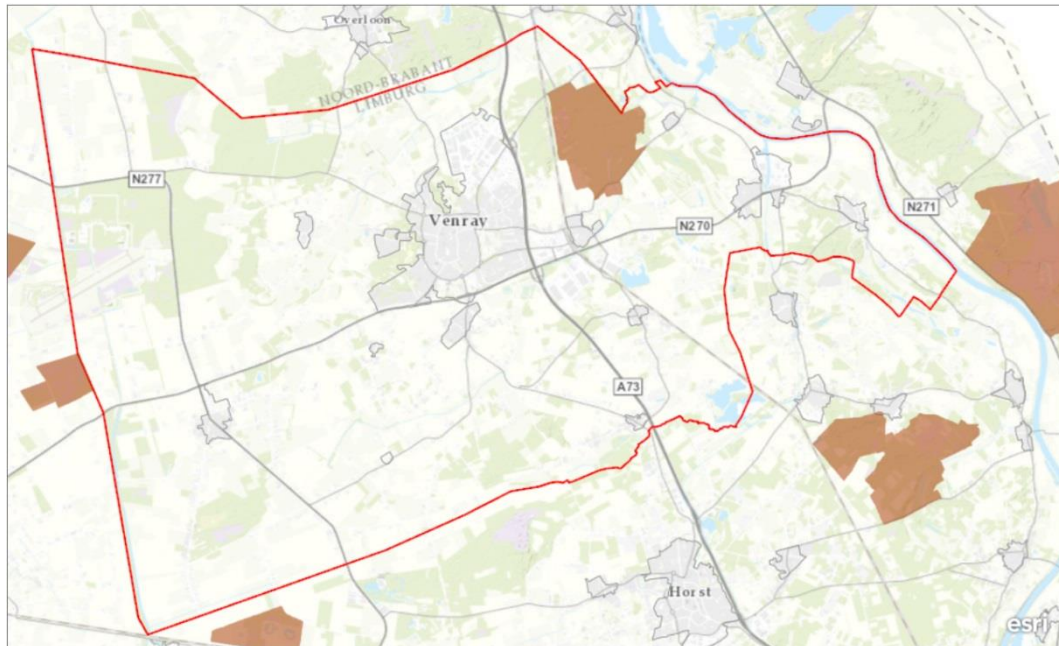
In de nabijheid van Venray liggen vliegveld Weeze (circa 13 kilometer afstand) en militair vliegveld Volkel (circa 6 kilometer afstand). Beide vliegvelden hebben invloed op Venray. Daarnaast spelen momenteel ontwikkelingen rondom de in Vredepeel gelegen Militaire Luchtmachtbasis De Peel. Het Ministerie van Defensie heeft het voornemen om dit vliegveld (mede vanwege de komst van de F35) te reactiveren. Op dit moment is deze basis uitsluitend als Landmacht kazerne in gebruik. Een milieueffectrapportage naar de gevolgen voor onder meer geluid is in voorbereiding.

Geluidhinder vanwege luchtvaartlawaai is momenteel relatief beperkt. Het is niet duidelijk hoe dit zich in de toekomst zal verhouden tot de beoogde reactivering.

Stiltegebieden

Stiltegebieden zijn bedoeld om te kunnen genieten van de rust en de stilte van de natuur. In stiltegebieden geldt een streefwaarde voor geluid van maximaal 40 decibel gemiddeld over 24 uur. Om de geluidbelasting in stiltegebieden onder dit geluidsniveau te houden, moet er voor activiteiten een ontheffing worden aangevraagd bij de provincie. Er is geen juridisch harde grenswaarde, omdat dit niet uitvoerbaar en handhaafbaar geacht werd.

De geluidbelasting in een stiltegebied wordt niet berekend of gemeten. De provincie kan dus niet toetsen of de geluidbelasting hoger is dan de streefwaarde. Er wordt van uitgegaan dat de streefwaarde gehaald wordt via bestemmingsplannen en het stellen van regels voor activiteiten in stiltegebieden.

Figuur 2.8: Stiltegebieden in en rond de gemeente Venray (Atlas Leefomgeving)

2.4 Bodemkwaliteit

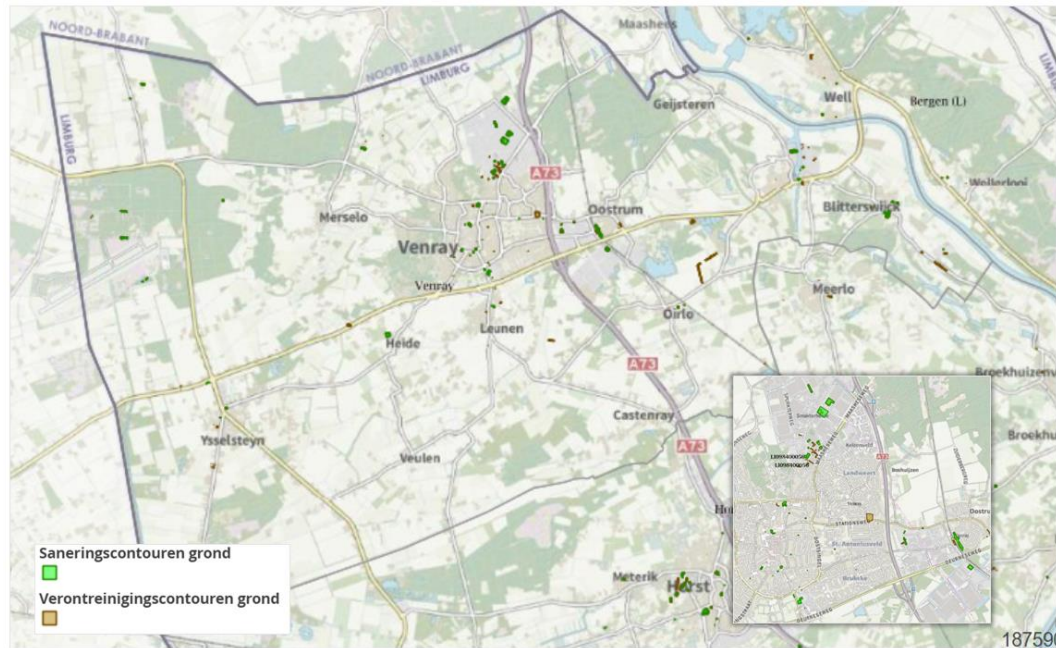
De Wet bodembescherming (1986, gewijzigd 2006) bevat het wettelijk kader voor het bodembeleid. In deze wet is vastgelegd hoe omgegaan moet worden met (risico's op) bodemvervuilingen. Veel vervuiling stamt nog uit het verleden. Het gaat om plekken waar vroeger benzinstations, garages of gasfabrieken stonden, en om landbouwgrond waar vroeger gevaarlijke en inmiddels verboden bestrijdingsmiddelen zijn gebruikt. Stortplaatsen zijn jarenlang vervuild met giftige stoffen. Ondergrondse olietanks in tuinen zijn vaak opgevuld met zand, maar kunnen vroeger olie gelekt hebben. Vanaf 2020 moeten alle ernstig vervuilde plekken (zogenaamde 'humane spoedlocaties') veilig zijn voor mens en milieu (milieu centraal).

De gemeentelijke rol is om te zorgen dat er bij het vaststellen van ruimtelijke plannen wordt getoetst of het huidige of toekomstige gebruik van de bodem afgestemd kan worden op de aanwezige bodemkwaliteit. De bodemkwaliteit moet geschikt zijn voor de beoogde functie. Daarnaast wordt de ondergrond steeds belangrijker (voor bijvoorbeeld ondergronds bouwen, bodemenergie, CO₂- en gasopslag) en zal deze dan ook in ruimtelijke besluiten een plaats krijgen.

Verdachte locaties bodemverontreiniging

De kans om ziek te worden van bodemverontreiniging is laag, omdat de kans om hieraan blootgesteld te worden niet vaak voorkomt. Toch is het van belang om inzicht te krijgen in de huidige verontreinigingscontouren wanneer er ingrepen gedaan worden in de fysieke ruimte.

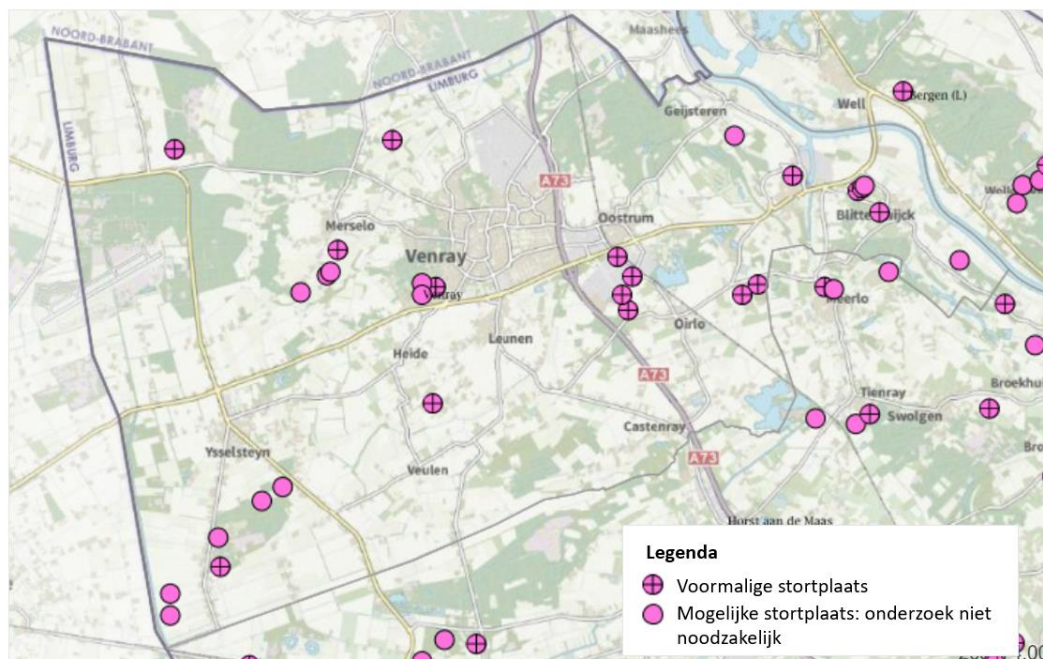
Figuur 2.9: Sanering en verontreinigingscontouren (Atlas Limburg)

Er zijn enkele verontreinigingscontouren binnen de gemeente Venray bekend, waaronder binnen de verschillende kernen Venray, Oostrum en Ysselsteyn. De omgevingsdienst RUD Limburg-Noord kan meer inzicht geven over de vervolgstappen en de daadwerkelijke verdachte en vervuilde locaties van bodemverontreiniging.

Voormalige stortplaatsen

Een voormalige stortplaats is een terrein waar, al dan niet onder toezicht van de overheid, in het verleden afval is gestort. Stortmateriaal kan bestaan uit huishoudelijk afval, bedrijfsafval, bouw- en sloopafval en dergelijke. De periode van storten kan variëren van zeer kort tot decennialang.

Figuur 2.10: Stortplaatsen (Atlas Limburg)

Bovenstaand figuur geeft stortplaatsen weer die voor 1996 gesloten zijn. Verspreid door de gemeente zijn locaties van voormalige stortplaatsen en mogelijke stortplaatsen aanwezig. Bij ingrepen in de fysieke ruimte kan de kaart ter onderbouwing gebruik worden of er nog nader onderzoek moet gedaan worden naar een stortplaats om de invloed op haar omgeving te bepalen.

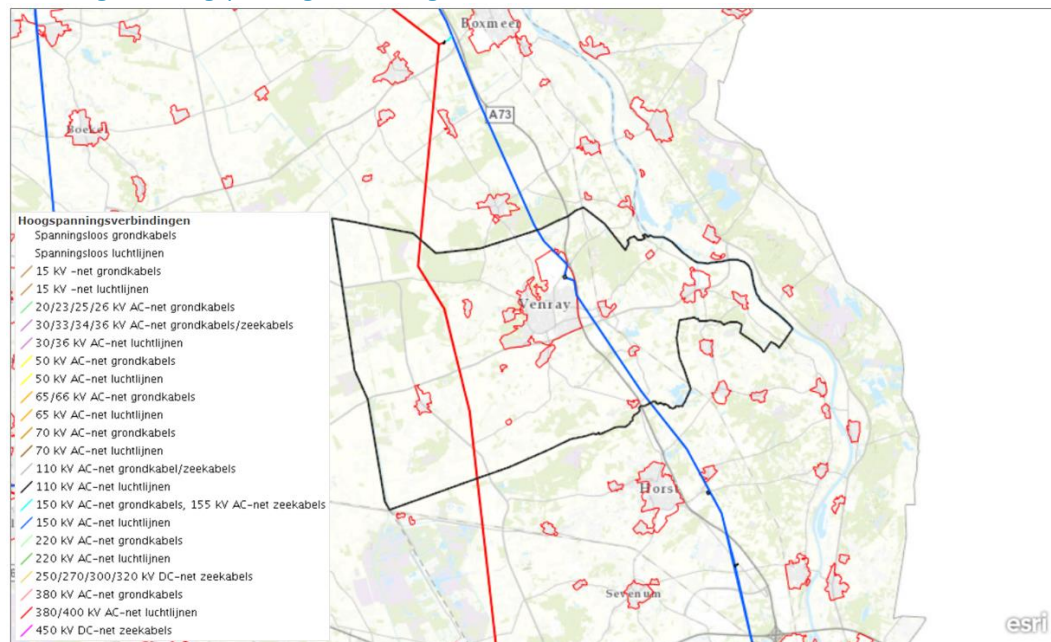
2.5 Blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningsverbindingen

Transport van elektriciteit over grotere afstand vindt plaats via hoogspanningsverbindingen, met bovengrondse lijnen of ondergrondse kabels. Om verliezen tijdens het transport te beperken, worden hoge spanningen van 50 kV tot 380 kV gebruikt. Bij het transport ontstaat een magneetveld rond de verbinding, extreem-laagfrequente (ELF) veld genoemd. De sterkte ervan wordt uitgedrukt in microtesla en hangt vooral af van de stroomsterkte en de afstand tot de verbinding. Er zijn statistische aanwijzingen zijn dat de magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen mogelijk van invloed zijn op de gezondheid van kinderen. Het is niet aangetoond dat de hoogspanningslijnen echt de oorzaak zijn.

Voor het omgaan met bovengrondse hoogspanningslijnen bij ruimtelijke plannen heeft het rijk in 2005 een advies opgesteld. In het advies staat dat het niet wenselijk is dat kinderen langdurig verblijven binnen de magneetveldzone. Het beleid voor bovengrondse hoogspanningslijnen is gebaseerd op het voorzorgprincipe: zoveel mogelijk voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarin kinderen langdurig worden blootgesteld aan door bovengrondse hoogspanningslijnen opgewekte magnetische velden die gemiddeld over het jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla. De Gezondheidsraad bracht op 18 april 2018 een nieuw advies uit over hoogspanningslijnen en gezondheid. De Gezondheidsraad geeft het Rijk in overweging om het voorzorgbeleid voor

bovengrondse hoogspanningslijnen uit te breiden naar ondergrondse kabels en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magneetvelden uit het elektriciteitsnetwerk.

Aanwezigheid hoogspanningsverbindingen

Figuur 2.11: Hoogspanningsverbindingen (Atlas Leefomgeving)

Door het gebied lopen aan de oostzijde een 150 kV hoogspanningslijn (langs Venray) en aan de westzijde een 380 kV hoogspanningslijn. In lijn met het voorzorgbeleid van het Rijk wordt in overweging gegeven om nieuwbouwplannen in de buurt van het elektriciteitsnetwerk te voorkomen.

2.6 Externe veiligheid

Externe veiligheid is een milieuthema dat ingaat op de kans en bijbehorende effecten van een calamiteit met gevaarlijke stoffen. Deze gevaarlijke stoffen kunnen opgeslagen worden bij risicovolle inrichtingen (zoals bijvoorbeeld een LPG-tankstation) of getransporteerd worden over de weg, het water, per spoor, vliegtuig of door buisleidingen. Daarnaast zijn er externe veiligheidsrisico's met betrekking tot windturbines. Activiteiten die dit soort risico's kunnen veroorzaken moeten goed afgestemd worden op (beperkt) kwetsbare functies (scholen, ziekenhuizen, kinderopvang, woningen, etc.) om zo de risico's te beperken.

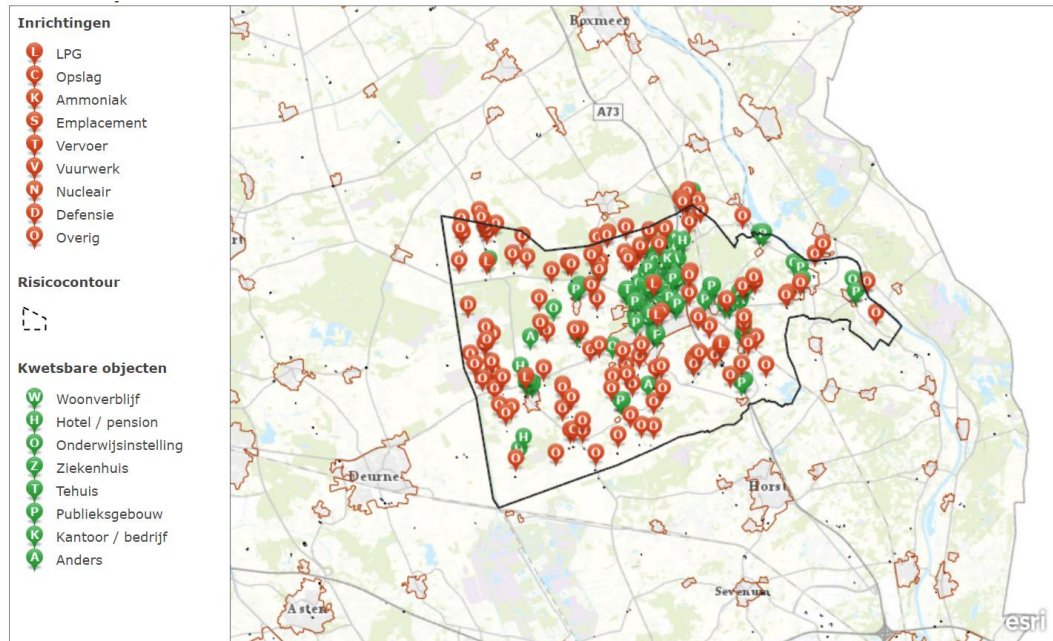
De effecten van risicobronnen op deze (beperkt) kwetsbare objecten wordt op twee manieren inzichtelijk gemaakt:

- Het 'Plaatsgebonden Risico' (PR) is de kans dat een denkbeeldige persoon, die zich continu en onbeschermd op die plaats bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit met een gevaarlijke stof.
- Het 'Groepsrisico' (GR) is de kans op een ongeval met veel dodelijke slachtoffers. Voor het berekenen van het groepsrisico is het vaststellen van het invloedsgebied van de risicobron

van belang. Wanneer kwetsbare functies buiten de invloedsgebieden liggen, behoeft het groepsrisico niet te worden vastgesteld (minimale effecten als gevolg van een calamiteit).

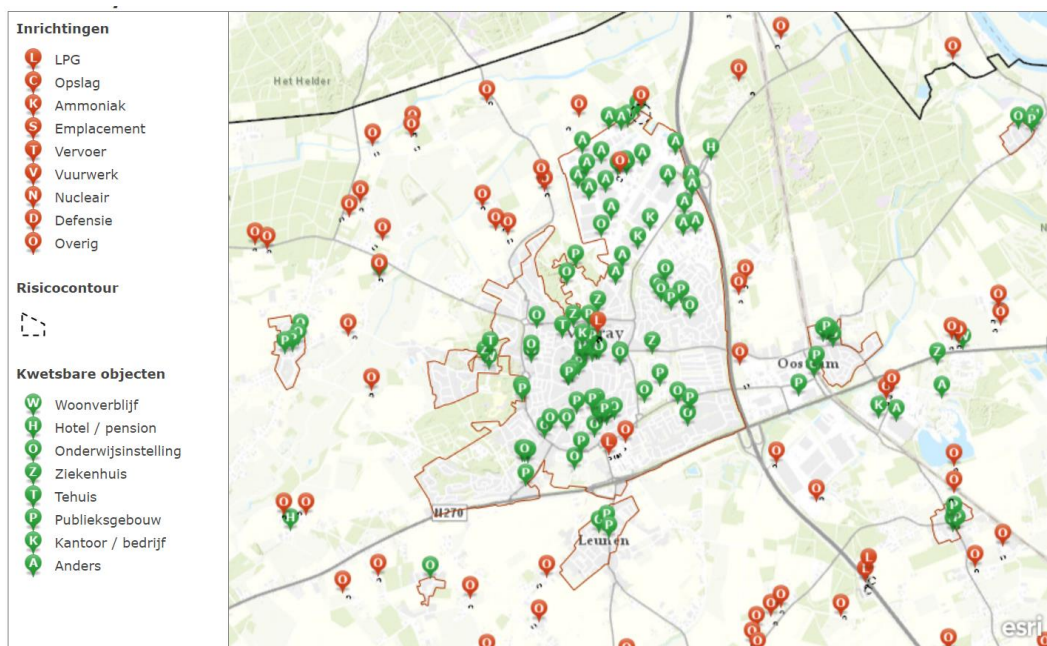
Risicobronnen, plaatsgebonden risico contouren en kwetsbare objecten

In onderstaande figuren is de ligging van de risicobronnen met (indien aanwezig) hun risicocontour (PR) en de ligging van kwetsbare objecten weergegeven. Onder kwetsbare objecten worden onder meer woningen en onderwijs- en gezondheidsfuncties verstaan.

Figuur 2.12: Risicobronnen en kwetsbare objecten in de gemeente Venray (Risicokaart.nl)

Figuur 2.13: Risicobronnen en kwetsbare objecten in en rondom Venray (Risicokaart.nl)

Enkele industrieterreinen zijn bestemd voor de vestiging van risicovolle bedrijven. Op zowel Smakterheide als Haven- en industrieterrein Wanssum zijn BRZO-bedrijven gevestigd. Dit zijn bedrijven met een bovengemiddeld risico op externe veiligheid. Andere risicovolle bedrijven zijn gelegen op zowel de industrieterreinen als in het buitengebied (veelal agrarische bedrijven met propaantanks en / of mestvergisting). Ook in de bebouwde kom zijn enkele risicovolle inrichtingen aanwezig. Dit zijn LPG-tankstations.

Binnen de gemeente Venray is vervoer van gevaarlijke stoffen nadrukkelijk aanwezig. Naast het vervoer van gevaarlijke stoffen over de A73 en de N270 (tussen Wanssum en de A73), vindt ook vervoer van gevaarlijke stoffen plaats over de Maas. Gevaarlijke stoffen worden echter niet getransporteerd over de spoorlijn tussen Nijmegen en Roermond.

In Venray vindt tevens transport van gevaarlijke stoffen plaats via ondergrondse buisleidingen. Naast twee hogedrukaardgastransportleidingen, loopt door Venrays grondgebied ook de Rotterdam-Rijn Pijpleiding (transport van chemische stoffen van Rotterdam Europort naar het Roergebied). Daarnaast zijn ondergrondse buisleidingen van Defensie aanwezig.

Bij het realiseren van nieuwe kwetsbare objecten in de omgeving van risicobronnen dient rekening gehouden te worden met de invloedsgebieden van deze bronnen.

Figuur 2.14: Transport gevaarlijke stoffen (Risicokaart.nl)

2.7 Aandachtspunten voor de Omgevingsvisie

Luchtkwaliteit

Binnen de gemeente zijn er twee grote aandachtsgebieden (Oirlo en Ysselsteyn) met betrekking tot fijnstof. De WHO-advieswaarde wordt hier overschreden en heeft daarom een negatief effect op de gezondheid van de inwoners van de gemeente. De aanwezigheid van veeteeltbedrijven en de verkeersaders A73, N270 en N277 dragen bij aan deze hogere concentraties.

Geurhinder

Op provinciaal niveau ligt het percentage inwoners die geurhinder ervaren hoger dan het landelijke gemiddelde. In de kernen Ysselsteyn, Heide en Leunen kan het woon- en leefklimaat worden beïnvloed door de mogelijke geurhinder van veehouderijen. Met de visie veehouderij (2018) is een eerste aanzet gemaakt om deze geurhinder te verminderen. Door middel van stoppersregelingen en saneringsregelingen voor varkenshouderijen kan de geurhinder worden verminderd.

Geluidsoverlast

Geluidbronnen die aanleiding kunnen geven tot overlast zijn (snel)wegen, industrieterreinen, horeca- en evenementen en luchtvaartlawaai. Helaas is overlast niet uit te sluiten, maar Venray streeft naar een goede balans tussen economische ontwikkelingen en prettig wonen.

Bodemsanering

Bij ingrepen in de fysieke ruimte zal bij voormalige stortplaatsen en verontreinigingscontouren de omgevingsdienst moeten worden benaderd om meer inzicht te krijgen in de vervolgstappen voor de verdachte locaties.

Blootstelling aan magneetvelden van hoogspanningslijnen

Twee hoogspanningslijnen doorkruizen het gebied. In lijn met het voorzorgbeleid van het Rijk wordt in overweging gegeven om nieuwbouwplannen in de buurt van het elektriciteitsnetwerk te voorkomen.

Externe veiligheid

Veel van de in Venray gelegen risicobronnen zijn niet of slechts beperkt beïnvloedbaar. Om te komen tot een goede balans tussen economische ontwikkeling en veilig/prettig wonen, wordt bij de planvorming inzake de realisatie van kwetsbare objecten, externe veiligheid in een vroeg stadium betrokken en afgewogen. Tijdige afstemming met de Veiligheidsregio Limburg Noord maakt hier deel van uit.

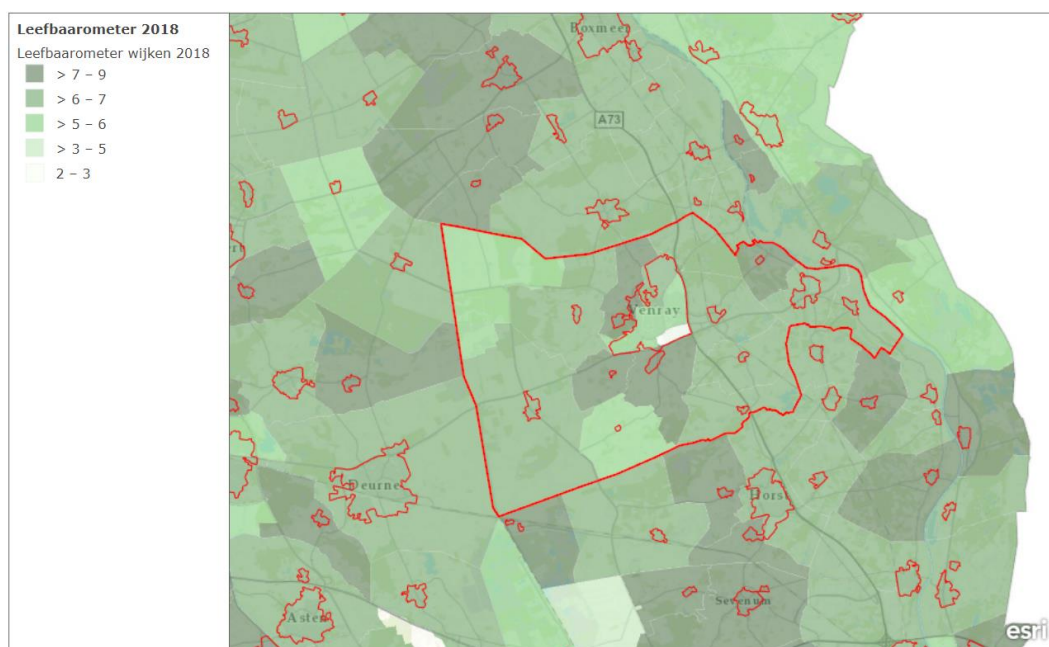
3 Wonen

Een goede woningvoorraad kenmerkt zich door de juiste balans tussen vraag en aanbod. Het gaat hierbij niet direct om het aantal woningen, maar juist om de type woningen. Past het aanbod van woningen bij de vraag van de inwoners. De ontwikkeling van de bevolkings- en huishoudenssamenstelling vraagt om aanpassing van de woningvoorraad. In het thema 'wonen' wordt de leefbaarheid van de gemeente uitgelicht, daarnaast wordt er ook ingegaan op de woningvoorraad en de daarbij behorende vraag en plancapaciteit.

3.1 Leefbaarheid

Leefbaarometer

De **kaart Leefbaarometer** geeft een inschatting van de leefbaarheid in buurten en wijken. Hiervoor is gebruik gemaakt van 100 indicatoren die onderverdeeld zijn in vijf dimensies, namelijk wonen, bewoners, voorzieningen, veiligheid en fysieke omgeving. De score loopt van zeer onvoldoende (1) tot uitstekend (9). Dit is een totaalscore ten opzichte van het landelijk gemiddelde. De Leefbaarometer toont op groot schaalniveau een tamelijk positief beeld met als minimaal oordeel een "Ruim voldoende". Lokaal zijn er grote verschillen. Als gedeelte negatief oordeel kan het voorzieningenniveau benoemd worden. Hiernaast is veiligheid plaatselijk een issue. Op wijkniveau presteert alleen de wijk 't Brukske in Venray onvoldoende. De score komt tot stand doordat 't Brukske op vier indicatoren lager scoort dan het Nederlands gemiddelde: woningen, bewoners, voorzieningen en veiligheid. Alleen de indicator fysieke leefomgeving is van vergelijkbaar niveau als het landelijk gemiddelde.

Figuur 3.1: Leefbaarometer

3.2 Woningvoorraad

Woningaantal

Het CBS geeft inzicht in de totale woningvoorraad van de gemeente Venray. De gegevens zijn vermeld in onderstaande tabel.

Tabel 3.1 Woningaantal gemeente Venray (CBS 2019)

Woningvoorraad	19004 totaal
	18205 bewoond
	799 niet bewoond
Koopwoningen	12 185 totaal
	11 872 bewoond
	313 niet bewoond
Huurwoningen	6 733 totaal
	6 280 bewoond
	453 niet bewoond

Woningvraag

Gemeente Venray bestaat uit verschillende kleine (en sommige nog erg jonge) kernen. Venray, gelegen Noord-Limburg is door de provincie een anticipeergebied genoemd. Dat betekent dat de bevolking op lange termijn zal afnemen. In Progneff 2019 ligt het omslagpunt voor de gemeente Venray rond 2032-2033.

Om inzicht te krijgen in de woningbehoefte voor de komende 10 jaar hebben de acht gemeenten in Noord-Limburg een woningbehoefte onderzoek laten doen. Hierbij is gekeken naar de woningvoorraad en de vraag en wensen voor nieuwbouw. Uit het onderzoek komt naar voren dat de woningbehoefte voor 2015-2025 voor specifiek de gemeente Venray neerkomt op circa 125 extra woningen per jaar. Dit is gebaseerd op het actuele verhuisgedrag, de effectieve vraag en de totale plancapaciteit van Noord Limburg op 1 januari 2015 (Woningbehoefte Noord Limburg hoofdrapport, 2016).

Naast de kwantitatieve woningvraag is het ook van belang om inzicht te krijgen in de kwalitatieve woningvraag. De onderstaande tabel uit het woningbehoefteonderzoek geeft het verschil weer tussen de aanwezige woonmilieus en de woonmilieus die de bewoners graag zou zien, op basis van gerealiseerde verhuisbewegingen.

Tabel 3.2: Verschil woonmilieu vraag en aanbod (Woningbehoefte Noord Limburg hoofdrapport, 2016)

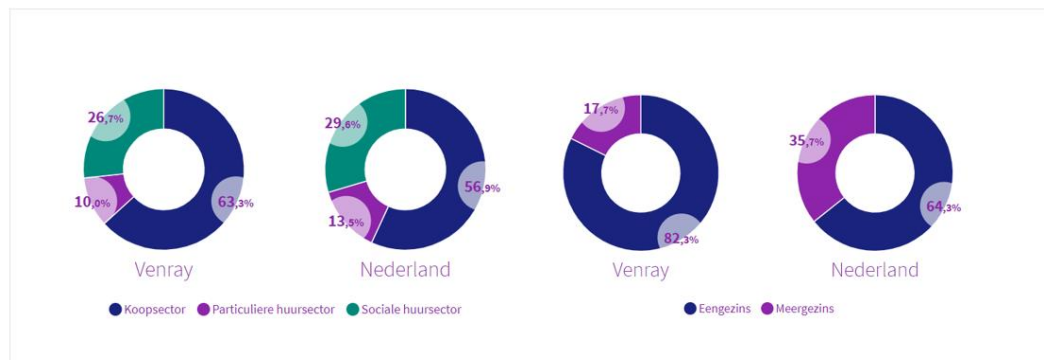
Woonmilieu	Venray
Binnenstad	-1%
Levendige stadswijk	0%
Rustige stadswijk	-5%
Luxe stadswijk	-2%
Woonwijk gemengd	1%
Luxe woonwijk	-5%
Dorps	-5%
Landelijk	-2%
Totaal aantal woningen*	18.312

*Deze getallen zijn gebaseerd op het aantal woningen in 2015 en komen niet overeen met huidige aantal woningen.

Het woonmilieu 'Levendige stadswijk' voldoet aan de vraag en aanbod van de populatie van de gemeente Venray. Ter illustratie van de tabel, in Venray is voor het woonmilieu 'Rustige Stadswijk' een tekort van 5% op de totale woningvoorraad voor dit woonmilieu (dat is met deze cijfers zo'n 900 woningen) en een overschot van 1% aan 'Woonwijk gemengd'. Op deze manier kan gekeken worden wat voor soort woningen getransformeerd kunnen worden om te voldoen aan de vraag en aanbod van woonmilieus.

Verdeling woningtypen

In onderstaand figuur is de verdeling van de woningtypen weergegeven.

Figuur 3.2: Verdeling woningtypen (Waar staat je gemeente?)

Opvallend is dat de gemeente Venray een overduidelijk groter aantal eengezinswoningen heeft in verhouding met de rest van Nederland. Bijna 27% van de woningen valt onder sociale huurwoningen. Binnen de gemeente zijn er verschillende soorten categorieën in deze woningen.

Tabel 3.3: Verdeling huurwoningen (Woonvisie gemeente Venray 2017)

Categorie	Huurklasse	Aantal	Procentueel
Collectief contract	N.v.t.	4	0,1%
Goedkoop	<€ 414,02	782	15,4%
Betaalbaar	<€ 635,05	3.471	68,2%
Middelduur	<€ 710,68	578	11,4%
Vrije huur	>€ 710,68	254	5,0%
		5.089	100,0%

Het grootste deel in de huurwoningen valt onder de betaalbare sector (volgens opgave van Wonen Limburg in juli 2019 ca. 85%). In totaal spreken we van net iets meer dan 5.000 huurwoningen. Het totaal aantal woningen in de gemeente is in 2019 vastgesteld op 19.004.

Plancapaciteit woningbouw

De plancapaciteit van de gemeente Venray is in evenwicht gebracht met de geprognosticeerde ontwikkeling van het aantal huishoudens. De groei van het aantal woningen van 2015 tot 2033 is circa 1.366. Daartegenover staat een huidige plancapaciteit van 1.444 woningen per 31-12-2015 (Woonvisie Venray 2017).

Deze capaciteit is gemeente breed, echter is er nu voor de verschillende kernen soms sprake van een mismatch tussen de vraag van de inwoners en het daadwerkelijke aanbod in de kernen. Om aan deze mismatch tegemoet te komen, en meer ruimte te creëren om in te spelen op vraagstukken is de ambitie van de gemeente om de plancapaciteit verder om laag te brengen en met het vrijkomende vastgoed in te spelen op de vraag (Woonvisie Venray 2017). De provincie Limburg biedt intussen ook meer "ruimte" aan de gemeenten in – in elk geval – de segmenten sociale huur en seniorenwoningen. De Regionale Structuurvisie Wonen Noord-Limburg (2016) biedt deze ruimte overigens al. Kwalitatief goede plannen kunnen gerealiseerd worden, mits de afspraken overeind blijven en nagekomen worden. Plannen met meer dan 10 woningen dienen regionaal afgestemd te worden.

3.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Leefbaarheid

De gemeente scoort op de Leefbaarometer tussen de 6 en de 9, dit is een ruim voldoende in vergelijking met de rest van Nederland. Echter zijn er binnen de wijken (met name Brukske – Venray) wel ruimtelijke verschillen. De vijf onderliggende indicatoren zijn woningen, voorzieningen, bewoners, veiligheid en fysieke omgeving (overeenkomstig met de indicatoren als gebruikt in de Leefbaarometer) waar de gemeente in haar Omgevingsvisie aandacht aan kan besteden om de leefbaarheid te verhogen.

Woningvraag

De prognose voor de woningbehoefte in gemeente Venray tussen 2015-2025 komt neer op circa 125 extra woningen. Daarbij blijkt uit het onderzoek 'Woningbehoefte Noord Limburg' dat er een mismatch is tussen de vraag en aanbod van de verschillende woonmilieus. De opgave voor de komende jaren is dus enerzijds het realiseren van nieuwe woningen die voldoen aan de marktvrage en het transformeren van bestaande woningen en woonmilieus zodat deze beter aansluiten op de vraag.

4 Gezonde woonomgeving

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Het onderwerp gezonde leefomgeving kan vanuit verschillende invalshoeken worden benaderd. Een veelgebruikte definitie voor de gezonde leefomgeving is: "Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is." In dit thema is in gegaan op de mogelijkheden tot bewegen in de gemeente en hittestress.

4.1 Kwaliteiten van de woonomgeving

Met de komst van de Omgevingswet wordt het makkelijker om de omgeving als een samenhangend geheel te zien. Op deze manier kan er per gebied gekeken worden wat er belangrijk en mogelijk is. In een Omgevingsvisie krijgt de gemeente meer ruimte om zelf te bepalen hoe zij omgaat met ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving en dus ook om de kwaliteit van de leefomgeving voorop te stellen.

Beweegvriendelijkheid

Voor dit thema is voornamelijk de invloed van de fysieke leefomgeving op sport en bewegen van belang. De beweegvriendelijke omgeving is een indicator die laat zien hoe de publieke ruimte in de fysieke woonomgeving scoort op de mogelijkheid voor mensen om te sporten en te bewegen. De veronderstelling is dat een meer beweegvriendelijke omgeving bijdraagt aan meer sport en bewegen.

De beweegvriendelijke omgeving gemiddeld in Nederland is 2,61 op een vijfpuntenschaal per 10.000 inwoners. In onderstaande tabel is de score van de beweegvriendelijke omgeving van Venray weergegeven, uitgesplitst in verschillende indicatoren.

Tabel 4.1: Indicator beweegvriendelijke omgeving (Sport en Bewegen in cijfers)

	Beweegvriendelijke omgeving	Speelplekken	Sportvoorzieningen	Routes	Buitengebied	Nabijheid
Venray	3,00	2,00	1,70	4,00	4,00	3,30

De beweegvriendelijke omgeving van Venray ligt hoger dan het gemiddelde van Nederland. De gemeente scoort voornamelijk goed op de routes, buitengebied en de nabijheid van routes en sportvoorzieningen. Echter zijn de openbare speelplekken en de sportvoorzieningen binnen de gemeente nog een aandachtspunt om de beweegvriendelijkheid van de gemeente vergroten.

Nabijheid van openbaar groen

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor groen in de stad en dorpen. Er bestaat geen vastgestelde norm voor de hoeveelheid groen per woning, wel wordt er in de Nota Ruimte een richtgetal van 75m² groen per woning genoemd. Er is geen concrete informatie over hoeveelheid groen per woning aanwezig binnen de gemeente Venray, wel is er informatie over het percentage groen per buurt. Dit is relevant voor de analyse van hittestress (zie paragraaf 4.1.2).

Nabijheid van recreatiegebieden

In de gemeente Venray liggen diverse bosgebieden (landgoed Geijsteren, Boschhuizerbergen, Ballonzuilen, Paardekop, Vliegveldbossen, Zwartwater, Breevennen). Het Nationale park de Maasduinen is in de nabijheid van de gemeente Venray. Het gebied Vlakwater fungeert als een stedelijk uitlooptgebied. In hoofdstuk 5 wordt verder in gegaan op het natuurnetwerk van de omgeving. De gemeente scoort hoog op de omvang en toegankelijkheid van het buitengebied.

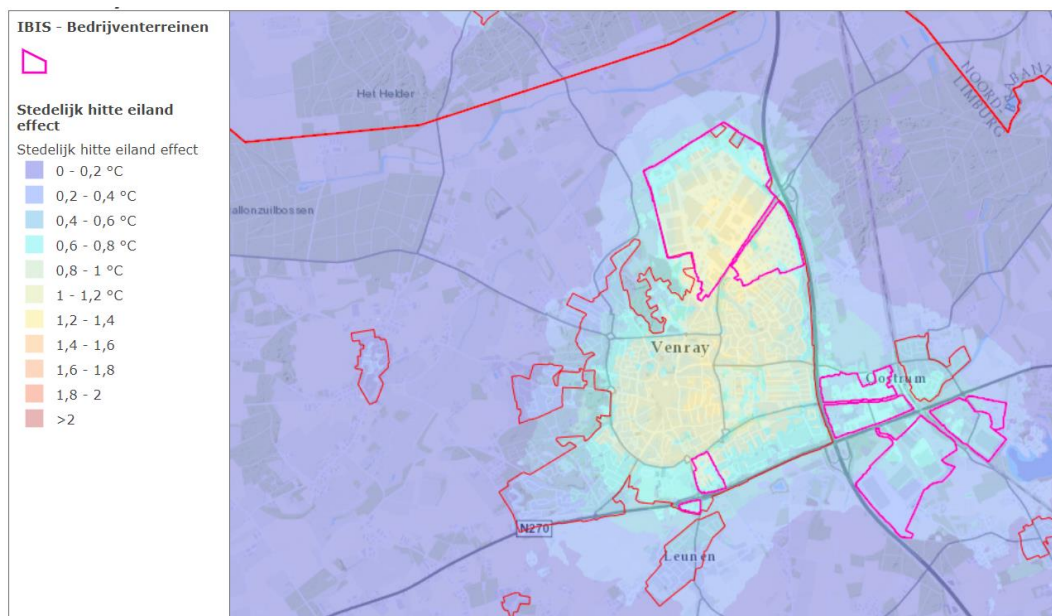
4.2 Hittestress

Door klimaatverandering komen hittegolven steeds vaker voor in ons land. Hitte zorgt vooral bij kwetsbare groepen voor gezondheidsklachten, maar iedereen kan last krijgen van benauwdheid of slaperigheid. De fysieke leefomgeving kan hittestress nog eens verergeren. Met name in stedelijke gebieden kan door het vasthouden van warmte de temperatuur nog verder oplopen. Dit wordt ook wel het hitte-eiland effect genoemd. Dit speelt voornamelijk in (hoog) stedelijke gebieden met dichte bebouwing en relatief weinig groen en water.

Stedelijk hitte-eiland effect

De stedelijke omgeving in de gemeente Venray ervaart minder stedelijk hitte eiland effect dan andere stedelijke gebieden in Nederland (ter illustratie: in de stedelijke kern van Eindhoven bedraagt het stedelijk hitte-eiland effect meer dan 2 graden Celsius).

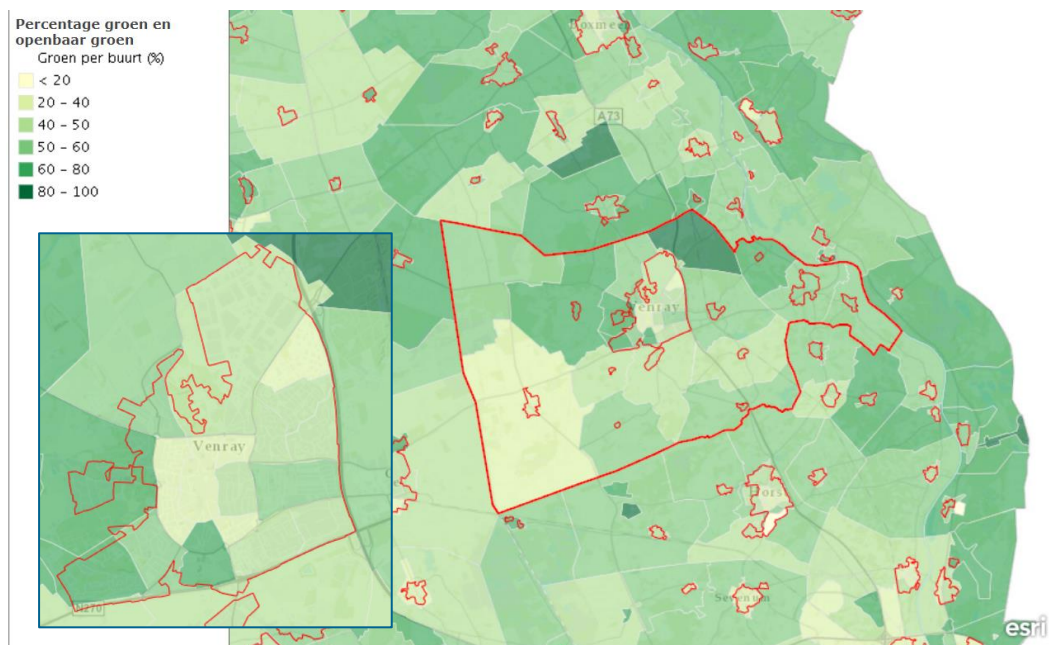
In figuur 4.1 is ingezoomd op Venray om inzicht te krijgen in de aandachtsgebieden. In de figuur zijn de bedrijventerreinen aangeduid (roze omlijnd), deze hebben een groot oppervlakte van verharding en grote gebouwen die hier gevestigd zijn die veel warmte vasthouden. Op enkele kantoren aan de zuidkant na zijn hier voornamelijk loodsen en geen woonverblijven of andere kwetsbare objecten gevestigd. Binnen de singels en in de woonwijk Landweert is het stedelijke hitte-eiland effect het hoogst. De toename is hierbij tussen de 1,2 en 1,4 graden.

Figuur 4.1 Stedelijk hitte-eiland effect in de kern Venray (Atlas Leefomgeving)

Percentage groen/water per wijk

Groen en water hebben een verkoelend effect op hun omgeving, het vermindert het stedelijk hitte-effect en negatieve effecten die hiermee gepaard gaan. Het is daarom belangrijk om inzicht te krijgen in de verhouding water en groen per dorp of wijk.

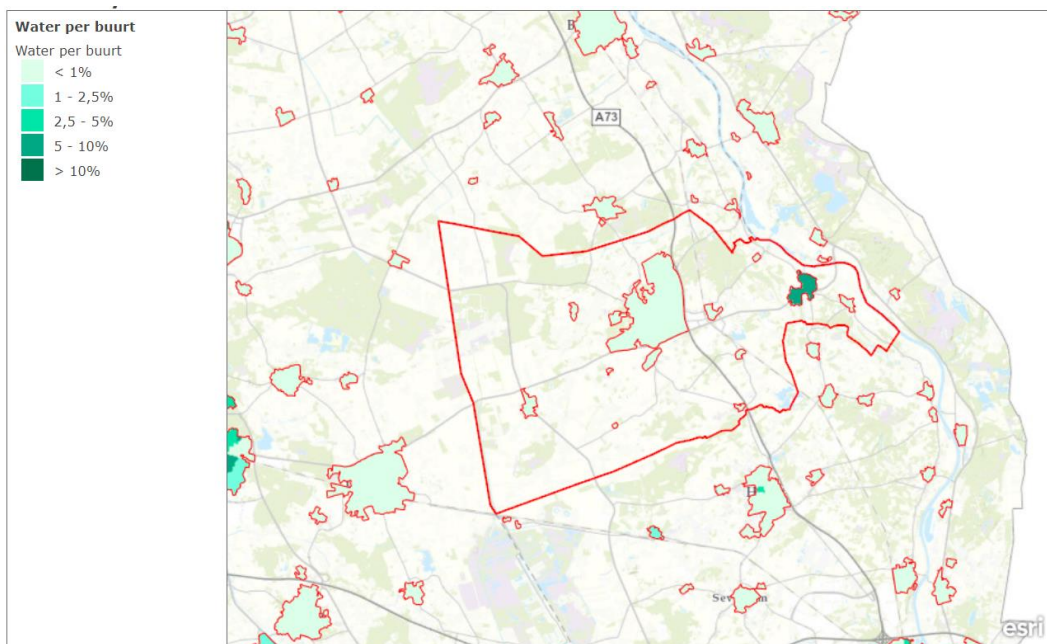
Figuur 4.2 Percentage groen per buurt (bron: CBS)

Naast het verkoelende effect van groen en water in de wijk of dorp heeft het ook een positief effect op de aantrekkelijkheid van de omgeving, namelijk voldoende plekken waar mensen kunnen ontmoeten en bewegen. De dorpen Veulen, Leunen en Oirlo beschikken over 20-40% groen, de andere dorpen en wijken over minimaal 40% groen. Het dorp Ysselsteyn wijkt hiervan af en is flink verhard, hier is minder dan 20% van het oppervlakte groen. In Venray zijn er grote ruimtelijke verschillen en is daarom in een uitsnede toegevoegd.

Zoals te zien is in figuur 4.2 is het stedelijk hitte-eiland effect in het centrum van Venray het grootst. Een verklaring voor dit effect is de hoeveelheid groen in het centrum van Venray. Aan de hand van figuur 4.4 is te zien dat het centrum van Venray over een lager percentage groen in de wijk beschikt dan omliggende wijken. De wijken in het zuidwesten van Venray beschikken over het grootste aandeel groen in de wijk.

Het dorp Wanssum beschikt over meer dan 10% water, de andere dorpen en wijken hebben minder dan 1%. Zowel groen als water draagt bij aan een verkoelend effect en is positief om het stedelijk hitte-eiland te verminderen.

Figuur 4.3 Percentage water per buurt (bron: CBS)

4.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Met het intreden van de Omgevingswet in 2021 bereiden veel gemeenten en provincies zich voor op een nieuw proces van integrale belangenafweging. Om overheden handvatten te geven rondom het onderwerp ‘Gezonde Leefomgeving’ heeft de Raad van Directeuren Publieke Gezondheid samen met de directie van GGD GHOR Nederland verschillende kernwaarden vastgesteld. Deze kernwaarden geven handvatten voor een gezonde leefomgeving rond de onderwerpen woonomgeving, mobiliteit en gebouwen.

Tabel 4.2: Handvatten Gezonde Leefomgeving

Woonomgeving	Mobiliteit	Gebouwen
<ul style="list-style-type: none"> - Kinderen groeien op in een rookvrije omgeving - De leefomgeving draagt bij aan een gezond gewicht - Wonen en druk verkeer gescheiden - Functies in de woonomgeving zijn goed gemengd en belastende bedrijven zijn op afstand - Voor iedereen zijn er dichtbij, toegankelijke en aantrekkelijke plekken 	<ul style="list-style-type: none"> - Actief vervoer (lopen en fietsen) in beleid - Tussen kernen zijn goede fiets en ov-verbindingen 	<ul style="list-style-type: none"> - Het binnenklimaat is prettig en gezond - Minimaal één gevel van een woning is aangenaam - Er zijn voldoende betaalbare levensloopgeschikte woningen

Deze handvatten kunnen gebruikt worden om richtlijnen in de Omgevingsvisie om een gezondere omgeving te worden voor de inwoners van gemeente Venray.

Beweegvriendelijkheid

De indicator van de beweegvriendelijke omgeving ligt hoger dan het Nederlandse gemiddelde. Toch zijn er nog aandachtspunten op basis van de deelindicatoren waar de gemeente in zou kunnen investeren. Meer openbare speelplekken en sportvoorzieningen in de openbare ruimte zullen een positief effect hebben op de gezonde omgeving. Dit draagt niet alleen bij aan meer beweging, maar ook aan ontmoeten en sociale veiligheid.

Hittestress

De stedelijke omgeving in de gemeente Venray ervaart minder stedelijk hitte eiland effect dan andere stedelijke gebieden in Nederland. Toch is het met oog op klimaatverandering een aandachtspunt. In de stedelijke gebieden is het aandeel verhard oppervlak relatief groot. In figuur 4.3 en 4.5 is dan ook te zien dat het percentage groen/water per buurt laag is. Doordat groen en water een verkoelend effect hebben, zorgt een laag aandeel groen en water voor een grotere kans op hittestress. Naast het verkoelende effect van openbaar groen draagt het ook bij aan bewegen en ontmoeten. Openbaar groen en water is daarom op meerdere manieren positief voor de gezondheid.

5 Natuur

De Omgevingswet regelt het belang van natuur als onderdeel van de fysieke leefomgeving. De wet borgt het welzijn van de mens, verbetert de bescherming van natuurkwaliteiten en breidt deze zo nodig uit. Daarnaast zijn de invloed van stikstof, versnippering, verdroging en ingrepen op de fysieke ruimte iets wat invloed heeft op onze natuurgebieden.

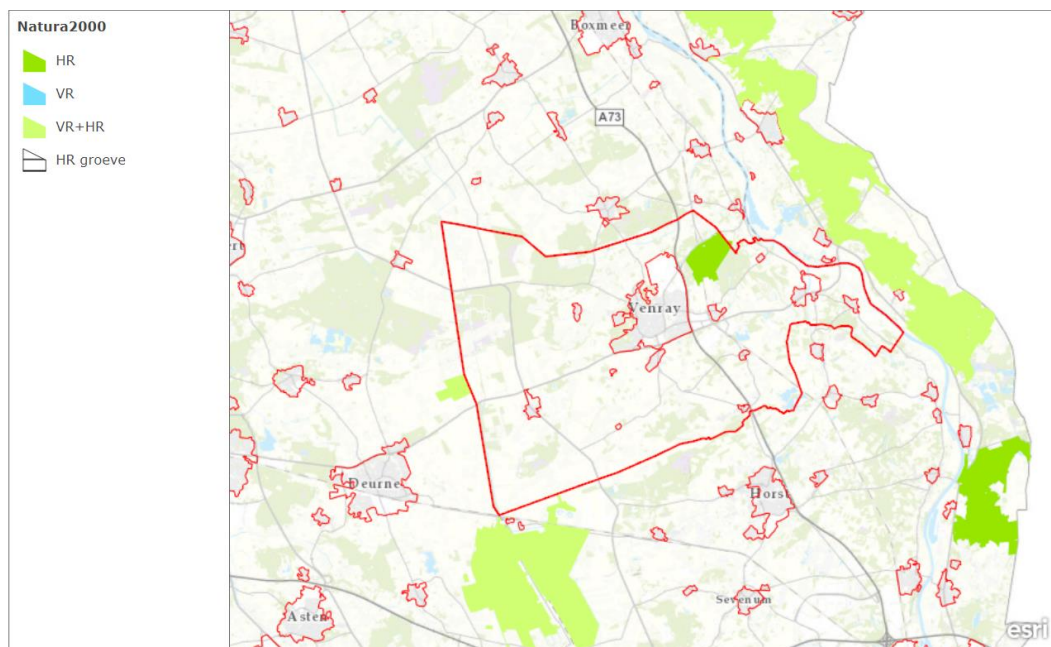
5.1 Natuurgebieden

Nabijheid van natuurgebieden

Beschermde natuurgebieden in Nederland zijn Natura 2000-gebieden en het NatuurNetwerk Nederland (NNN) – in Limburg bekend onder de naam Goudgroene natuurzone. Zowel binnen de gemeente Venray als in de omliggende gemeente zijn Natura 2000-gebieden aanwezig.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden vormen een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld die zowel gebiedsbescherming als soortbescherming als doel hebben. Het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen, gelegen ten noordoosten van de kern Venray, is een stuifzandgebied en heeft een oppervlakte van 278 hectare. Het gebied bestaat voornamelijk uit dennenbos met een kern van jeneverbesstruweel en enkele ingesloten stuifzandhoekjes. Aan de noordoostzijde zijn in een laaggelegen zone enkele moerassige graslanden, vennen en broekbossen aanwezig.

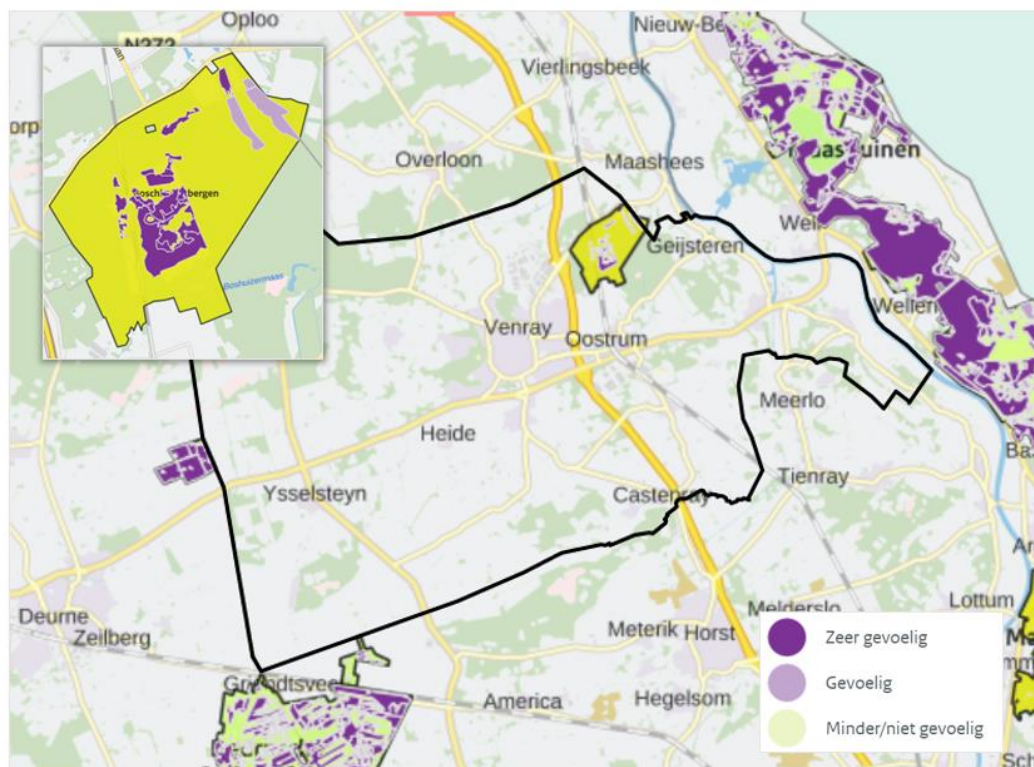

Figuur 5.1 Natura 2000-gebieden in en rond de gemeente Venray, verdeeld naar beschermingsregime (Atlas Leefomgeving)

Verstoringsfactoren

Om de kwaliteit van Natura 2000-gebieden te behouden en waar nodig te verbeteren, moeten de natuurgebieden beschermd worden tegen verstoring. Dit kan gaan om het tegengaan van directe aantasting, maar ook om het verminderen van externe verstoringfactoren. De belangrijkste verstoringfactoren zijn stikstofdepositie en verdroging. Door stikstofdepositie en verdroging veranderen de abiotische omstandigheden. Dit kan uiteindelijk leiden tot verandering in soortensamenstelling of zelfs het verdwijnen van habitattypen.

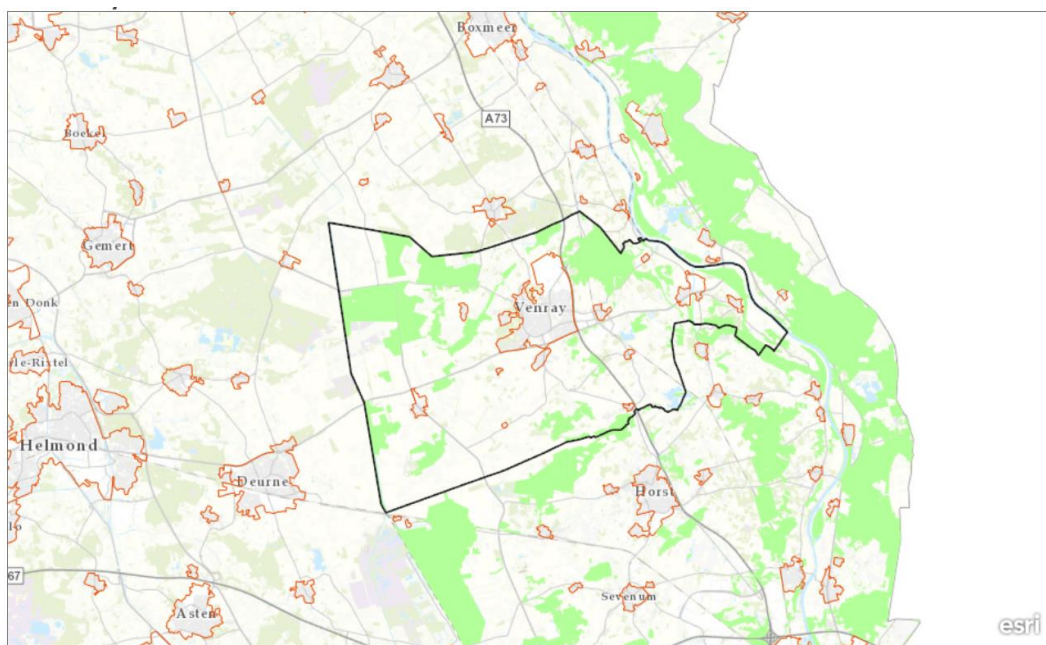
Figuur 5.2: Stikstof gevoelige Natura 2000-gebieden (Aerius Calculator)

Het Natura 2000-gebied Boschhuizerbergen ligt binnen de gemeente Venray en heeft diverse beschermde habitattypen die zeer gevoelig zijn voor stikstofdepositie. Deze habitattypen bevinden zich in een overspannen situatie, wat betekent dat elke verhoging van stikstofdepositie een negatief effect heeft op de habitattypen in dit Natura 2000-gebied. Verder moet in acht worden genomen dat stikstofdepositie zich niet aan bestuurlijke grenzen houdt. Ook met omliggende Natura2000-gebieden moet rekening worden gehouden bij ingrepen in de fysieke ruimte.

Als gevolg van klimaatverandering komen langdurige perioden van droogte steeds vaker en steeds heviger voor. Het grondwater onder de waardevolle natuur zakt hierdoor steeds verder weg, waardoor het risico op structurele aantasting van natuurwaarden steeds groter wordt. Door grondwateronttrekkingen (drainagesystemen, beregeningsputten) te verminderen en hemelwater meer lokaal vast te houden kan invloed uitgeoefend worden op de grondwaterstand in en rond de kwetsbare natuurgebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur) is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden en verbindingzones binnen Nederland. Binnen de NNN kan de uitwisseling van soorten plaatsvinden en wordt de instandhouding van de biodiversiteit ondersteund. De Provincie Limburg heeft het NNN verankerd door goudgroene en zilvergroene natuurzones aan te wijzen. Daarnaast zijn bronsgroene landschapszones aangewezen, welke een licht beschermde status hebben maar niet binnen het NNN vallen. Het verschil tussen deze zones is dat bescherming in bronsgroene landschapszones voornamelijk om landschappelijke waarden gaat, waar in goudgroene en zilvergroene natuurzones natuurwaarden beschermd worden. De figuur hieronder toont de goudgroene en zilvergroene natuurzones.

Figuur 5.3: Nederlandse Natuurnetwerk (Atlas Leefomgeving)

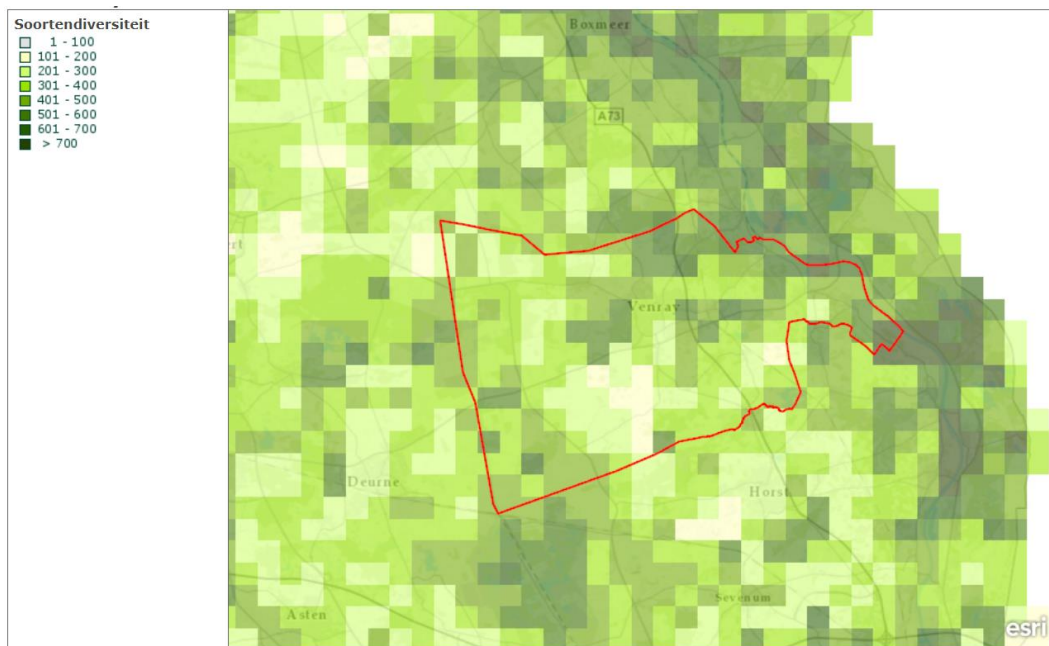
5.2 Biodiversiteit

Biodiversiteit is een onderwerp dat steeds meer aandacht krijgt. Het is van belang voor de stabiliteit van de natuur, maar speelt ook een grote rol bij de voedselproductie. Zo zorgen veel soorten insecten, waaronder bijen en hommels voor het bestuiven van bloeiende planten die uitgroeien tot groenten en fruit. Een gezonde biodiversiteit voorkomt ook uitbraken van plaagdieren zoals van eikenprocessierupsen. Een evenwichtige biodiversiteit is voor onze maatschappij onmisbaar.

Soortendiversiteit

Op de kaart **soortendiversiteit** (figuur 5.4) wordt voor heel Venray de geschatte soortendiversiteit per kilometerhok in klassen weergegeven, op basis van gegevens van de laatste 10 jaar uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De zeven belangrijkste en best onderzochte soortgroepen zijn hierin samengenomen (vaatplanten, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en vogels).

In de kaart is gecorrigeerd voor het effect dat er niet op elke locatie even intensief wordt waargenomen. De kaart geeft relatieve en geen absolute soortenaantallen in klassen weer, waardoor relatief soortenrijke gebieden worden onderscheiden van relatief soortenarme gebieden op basis van zeven belangrijke soortgroepen. Op figuur 5.4 is te zien dat in het oosten van de gemeente Venray een relatief grote soortendiversiteit voorkomt.

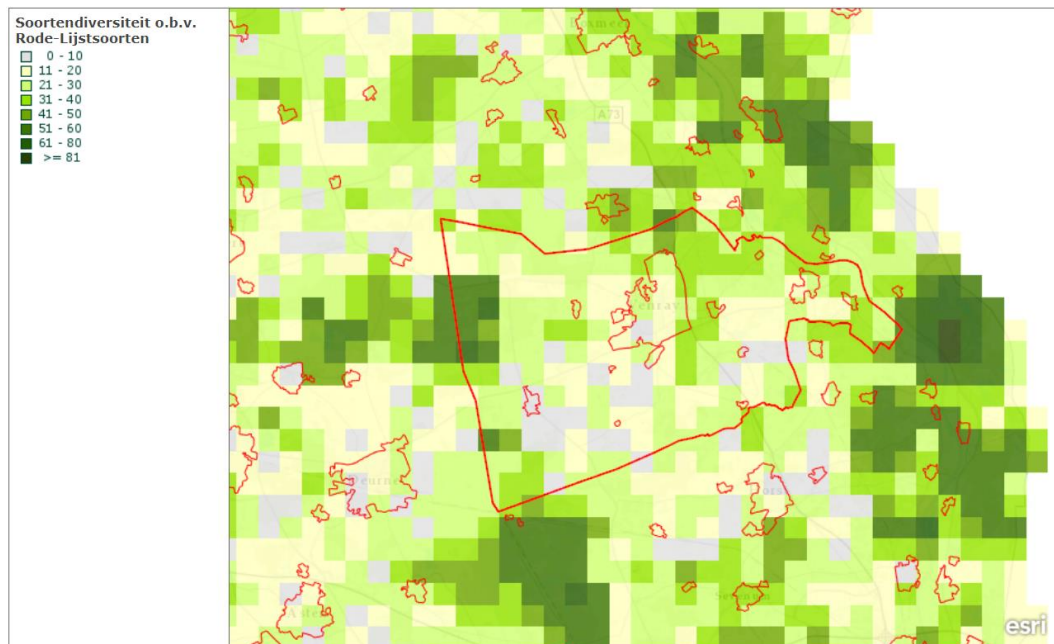
Figuur 5.4: Soortendiversiteit (NationaalGeoregister)

Diversiteit Rode Lijst soorten

Op de Rode Lijsten staan bedreigde en kwetsbare karakteristieke soorten. Voor deze soorten zijn of worden op landelijk en provinciaal niveau beschermingsmaatregelen ontwikkeld. Doordat overheden en terrein beherende organisaties hun beleid en beheer mede afstemmen op maatregelen om de kwaliteit van de leefgebieden van de Rode Lijstsoorten te verbeteren, zullen deze soorten duurzaam toenemen en minder kwetsbaar of bedreigd worden.

Er zijn daarnaast ook soorten die bij wet een zware beschermingsstatus hebben. Er is enig overlap tussen deze soorten en de soorten op de Rode Lijst.

Ten behoeve van een gezonde biodiversiteit is het van belang om met ingrepen in de fysieke ruimte aandacht te schenken aan de mogelijke effecten op de soorten. Er kan dan worden geanticipeerd op eventueel negatieve effecten op de soorten of hun leefgebieden door het nemen van mitigerende of compenserende maatregelen.

Figuur 5.5: Soortendiversiteit o.b.v. Rode Lijstsoorten (NationaalGeoregister)

5.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Tegengaan van verstoring van beschermde natuurgebieden

Het beheer en onderhoud van beschermde natuurgebieden is primair een taak van de provincie, maar de gemeente kan wel bijdragen aan goede omstandigheden voor de instandhouding van de natuur. Bij nieuwe ontwikkelingen dient aangetoond te worden dat dit niet leidt tot toename van stikstofdepositie op de natuurgebieden of dient de stikstofdepositie afdoende gecompenseerd te worden.

Verbeteren van de biodiversiteit

Ook op het gebied van biodiversiteit kan gemeentelijk beleid een positieve bijdrage leveren. Met name het agrarisch gebied verdient hier aandacht. Door het inrichten van bloem- en kruidenrijke akkerranden kunnen landbouwpercelen meer geschikt gemaakt worden voor insecten en vogels. Het geschikte leefgebied van plant- en diersoorten wordt hiermee vergroot. De omvorming naar kringlooplandbouw is in het algemeen positief voor de biodiversiteit. In en langs de randen van het stedelijk gebied kunnen ook voorzieningen getroffen worden om de biodiversiteit te bevorderen.

6 Energie

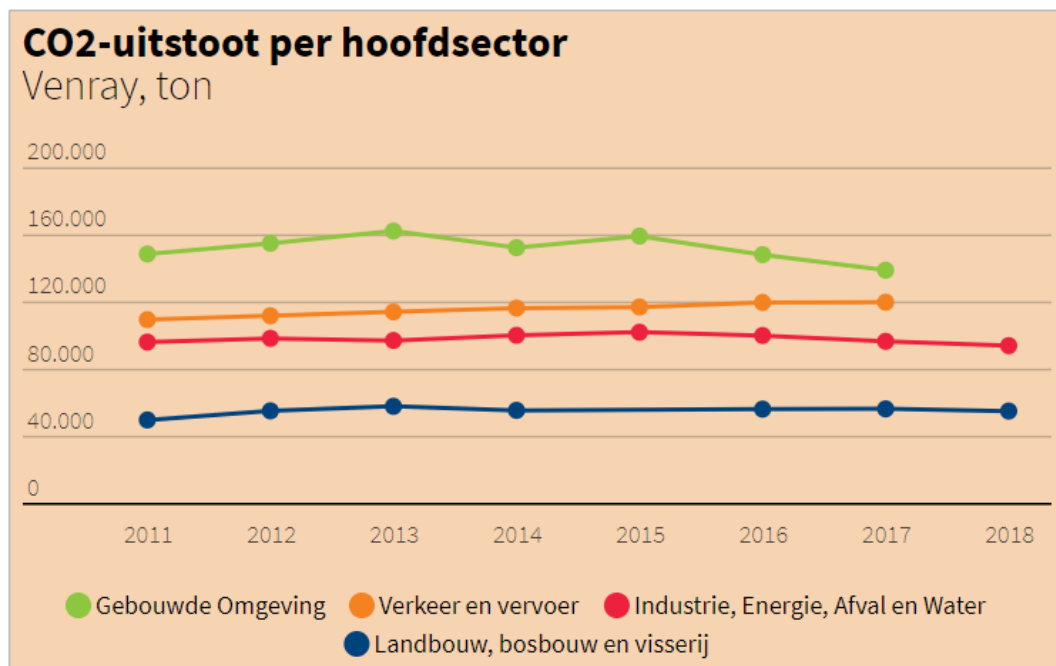
In het gebruik en het opwekken van energie wordt de komende jaren een transitie doorgestaan. Mondiale klimaatafspraken maken het van belang dat er op nationaal en lokaal niveau slimmer moet worden omgegaan met de energie verbruik.

6.1 Emissie broeikasgassen

CO₂-emissie

Onze energievoorziening zal de komende decennia ingrijpend veranderen. In Parijs is een mondiaal klimaatakkoord gesloten om de temperatuurstijging te beperken tot ruim beneden de 2 graden Celsius in 2050. Om dit te bereiken is een vergaande reductie van CO₂-emissies nodig. Het doel is om in 2050 80 tot 95% minder CO₂ uit te stoten dan in 1990. Voor 2030 is een reductie van 40% ten opzichte van 1990 als tussendoel gesteld.

Om te sturen op CO₂-reductie gaat dat globaal aan de hand van twee sporen, het beperken van de energievraag en het verduurzamen van het aanbod van energie.

Figuur 6.1: CO₂-uitstoot per hoofdsector (klimaatmonitor Venray)

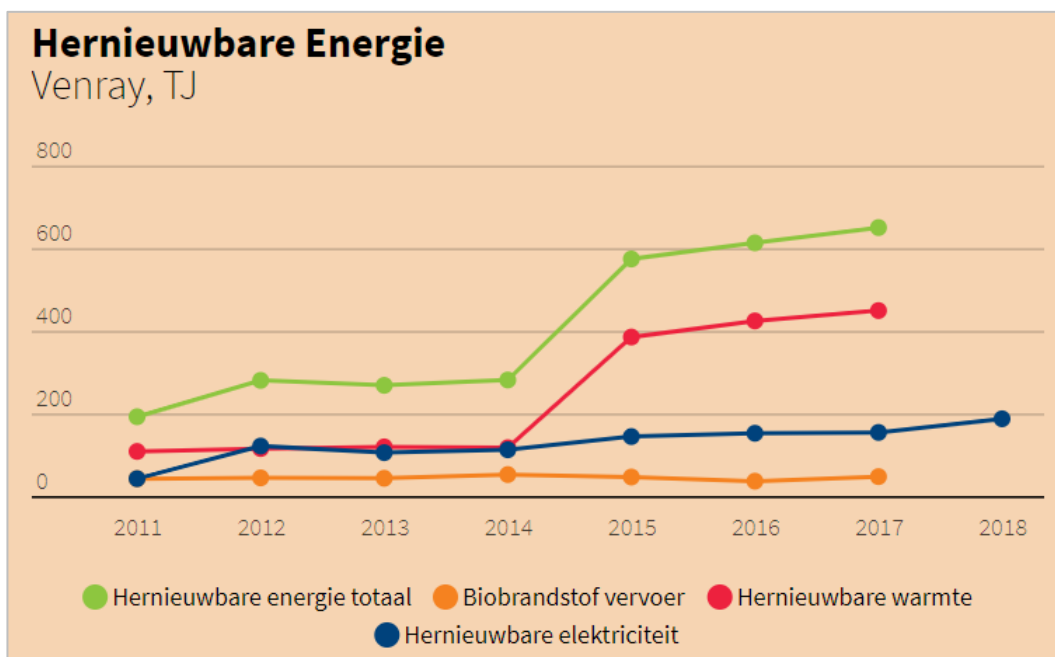
Daarvoor is het van belang om inzicht te krijgen in de CO₂-emissie van de hoofdsectoren binnen de gemeente Venray, om te kijken waar de grootste winst te behalen is om te sturen op de CO₂-reductie.

De gebouwde omgeving heeft de afgelopen jaren de grootste CO₂-uitstoot. De totale bekende uitstoot van CO₂ in 2017 was 410.200 ton.

6.2 Energiegebruik

Aandeel duurzame energie van energiegebruik

Naast het verminderen van de uitstoot van CO₂ is ook het verduurzamen van onze energie een belangrijke opgave. Van de totale hernieuwbare energie in de gemeente Venray is de hernieuwbare warmte de grootste bron.

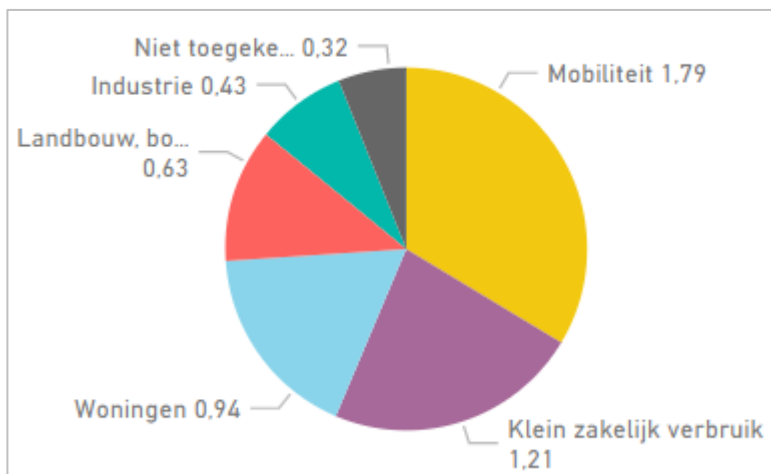

Figuur 6.2: Hernieuwbare energie (klimaatmonitor Venray)

De totale hernieuwbare energie in Limburg bestaat uit 6.687 TJ, gemeente Venray beschikt over 650 TJ (in 2017). Gemeente Venray heeft een energievraag van 5,32 PJ/jaar, de potentie die het gebied heeft om op een duurzame manier energie op te wekken is een totaal van 5,26 PJ/jaar. Dit zou behaald kunnen worden met een totaal van 22 ha zon (Th) in hectare of 34 windmolens.

Totaal energiegebruik

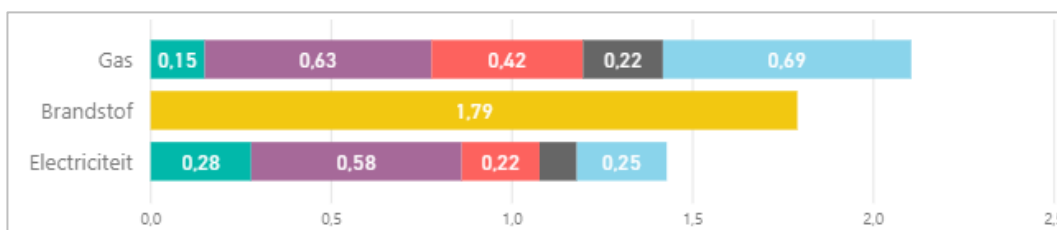
De energievraag ten opzicht van 2015 voor de gemeente Venray is 5,32 PJ. De vraag is per sector verschillend, onderverdeeld in mobiliteit, klein zakelijk verbruik, woningen, landbouw / bosbouw / visserij, industrie en overig.

Figuur 6.3: Vraag per sector (Energie dashboard Limburg)

Opvallend is dat mobiliteit en klein zakelijk verbruik de grootste energievragers zijn, terwijl er veel landbouw bedrijven binnen de gemeente zijn. Gemeente Venray valt in de middenmoot ten opzichte van de overige gemeentes als het gaat om de energievraag.

De vorm van de energievraag is in onderstaand figuur weergegeven. Er is een verdeling gemaakt tussen gas, brandstof en elektriciteit. Hieruit blijkt dat in de gemeente vooral brandstof in de vorm van benzine of diesel wordt gebruikt.

Figuur 6.4: Vraag per modaliteit (Energiedashboard Limburg)

6.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

CO₂-reductie

Woningen en bedrijven zijn de grote verbruikers van gas en elektra in de gemeente. In de omgevingsvisie zou kunnen worden ingezet op het reduceren van CO₂ door gasloos te bouwen en de bestaande bebouwde omgeving te verduurzamen. Dit zou in samenwerking kunnen gaan met de woningbouwcorporaties om eerst in te zetten op de reductie van CO₂ bij huurwoningen en vervolgens de woningen in de koopsector.

7 Bodem, water & ondergrond

Een duurzaam, klimaatbestendig beheer van bodem, water en de ondergrond is belangrijk voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor de gezondheid. De gemeente wil de kwaliteit van grondwater verbeteren, grondwater beschikbaar en betaalbaar houden voor bijvoorbeeld drinkwaterwinning en zoveel mogelijk beperkingen aan het gebruik van de ondergrond wegnemen, zodat de ondergrond optimaal en duurzaam benut kan worden. Dit thema geeft inzicht in de aandachtspunten rondom bodem, water en ondergrond.

7.1 Waterkwantiteit

In Nederland is het beleid 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Het regenwater wordt eerst zoveel mogelijk lokaal vast gehouden, dan geborgen in oppervlaktewater of andere bergvoorzieningen, en pas als dit niet mogelijk is, wordt het regenwater afgevoerd.

Oppervlaktewater

Water dat zichtbaar aanwezig is noemen we het oppervlaktewater. Dit betreft niet alleen rivieren en beekjes, maar alle sloten, greppels en vennen. Het oppervlaktewater zorgt voor de afvoer van hemelwater richting de grote rivieren en uiteindelijk de zee. De rivier de Maas is het grootste 'waterlichaam' in de gemeente Venray. Er lopen daarnaast enkele beekjes zoals de Oostrumsche Beek en de Loobeek door de gemeente.

Grondwater

Naast oppervlaktewater is er ook veel water aanwezig in de bodem, grondwater. Bij grondwater maken we onderscheid tussen diep en ondiep grondwater.

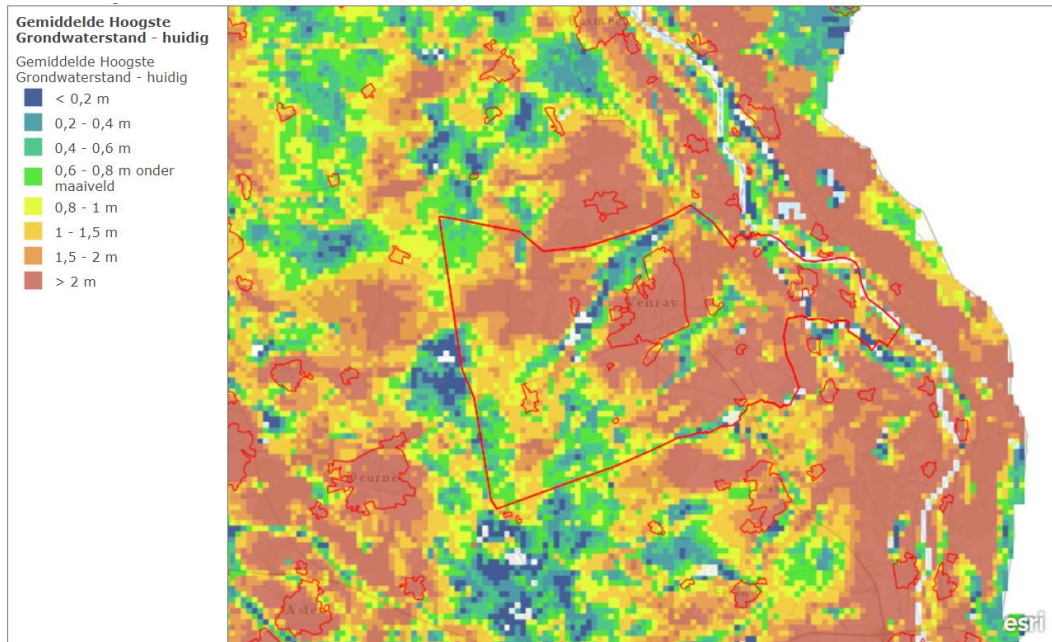
Het diepe grondwater wordt onder andere gebruikt voor drinkwaterwinning. Het water in de diepe grondwaterlagen wordt niet alleen schaars. Momenteel wordt namelijk meer uit deze watervoerende lagen gepompt, dan deze lagen worden aangevuld, wat zorgt voor een daling van de grondwaterpeilen.

Het ondiepe grondwater (freatisch grondwater) is het grondwater dat direct beïnvloed wordt door regenval. Hemelwater trekt de bodem in en vult zo het ondiepe grondwater aan. Dit grondwater stroomt door de bodem richting het oppervlaktewater. Hoe ver het grondwater onder het maaiveld zit verschilt per locatie en per moment. Onder andere de samenstelling van de bodem heeft een grote invloed op de grondwaterstanden.

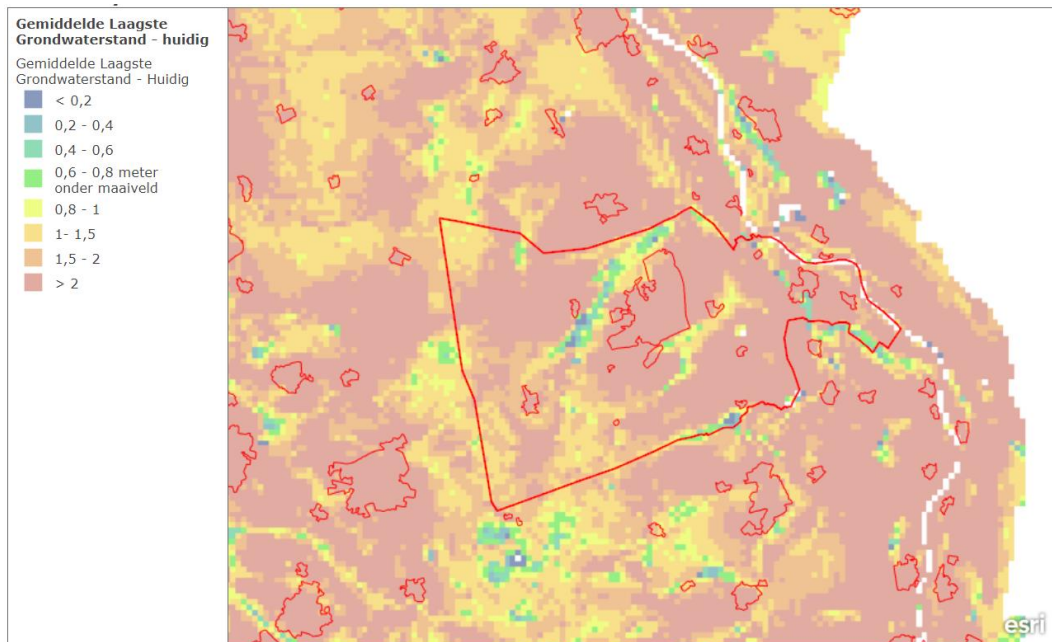
Ondiep grondwater kan aan de ene kant leiden tot wateroverlast, als het grondwater boven het maaiveld komt te staan (te weinig waterbergend vermogen in de ondergrond). Agrarische percelen, wegen of openbare ruimte kunnen hierdoor onder water komen te staan. Bij woningen kan dit leiden tot wateroverlast in kruipruimtes of kelders. Er kan echter ook tekort aan grondwater ontstaan, als de grondwaterstanden in droge perioden te ver 'wegzakken'. Dit kan leiden tot droogtestress voor natuur en opbrengstderving voor agrariërs. De grondwaterstanden worden daarom afgemeten aan een gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en een gemiddelde laagste grondwaterstand (GLG), deze zijn in onderstaande figuren weergegeven. Op de kaarten is

te zien dat de fluctuatie in de grondwaterstanden voornamelijk in het buitengebied aanwezig is. De GLG bedraagt op sommige plekken bijna 2 meter. In de afgelopen twee droge zomers is ook gebleken dat dit tot knelpunten kan leiden.

Figuur 7.1: Gemiddelde hoogste grondwaterstand (NationaalGeoregister)

Figuur 7.2: Gemiddelde laagste grondwaterstand (NationaalGeoregister)

Wateroverlast na kortdurende hevige neerslag

In onderstaande figuur is weergegeven waar er wateroverlast kan ontstaan bij hevige neerslag (een 2 uur durende bui van 70 mm). De kans dat dit voorkomt wordt ingeschat op 1:100 jaar. In gebieden waar veel verharding aanwezig is, kan het hemelwater niet of nauwelijks de grond in trekken. Ook het rioleringsstelsel is niet berekend op deze hoeveelheid neerslag, met als gevolg dat er water 'op straat' blijft staan. Problemen ontstaan dan ook voornamelijk in het stedelijk gebied. In figuur 7.3 is dit te zien.

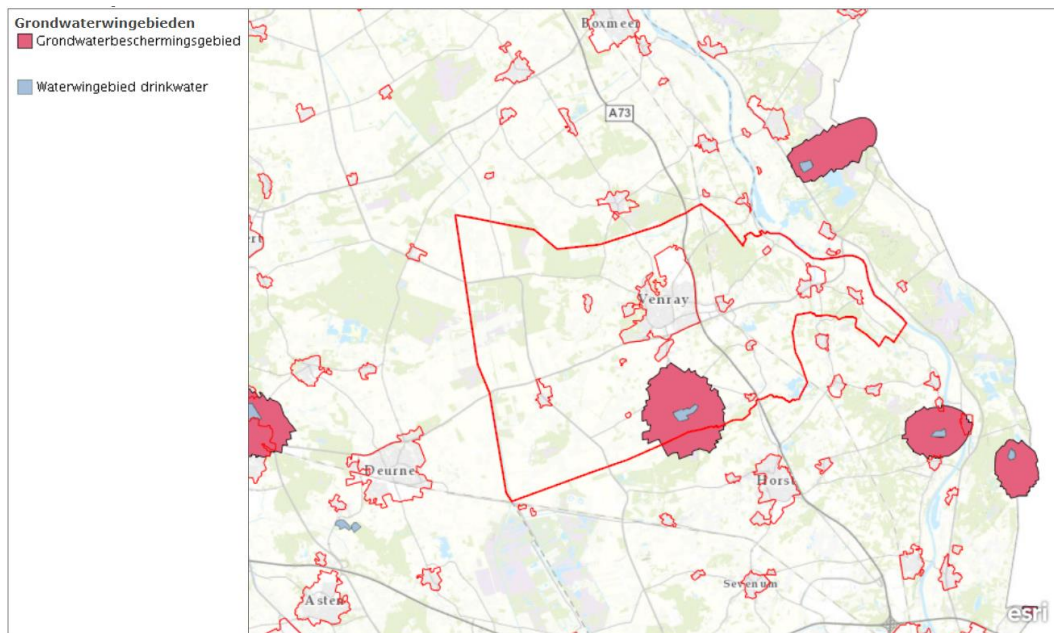

Figuur 7.3: Waterdiepte bij intense neerslag (1:100 jaar, bron: Klimateffectatlas)

7.2 Waterkwaliteit

(Beschermszone) drinkwaterwingebieden

De kwaliteit van de waardevolle grondstof water wordt bedreigd door uiteenlopende verontreinigingen. Het grondwater moet beschermd worden om verontreiniging te voorkomen. Hiervoor wijzen de provincies grondwaterbeschermingsgebieden aan. In een grondwaterbeschermingsgebied worden beperkingen gesteld aan de menselijke activiteiten om zo de kans op verontreiniging van het grondwater te voorkomen. Deze beperkingen zijn opgenomen in de provinciale verordeningen behorend bij grondwaterbeschermingsplannen.

Figuur 7.4: Grondwaterwingebieden (NationaalGeoregister)

Binnen de gemeente ligt één grondwaterwin- en beschermingsgebied ten zuiden van Leunen.

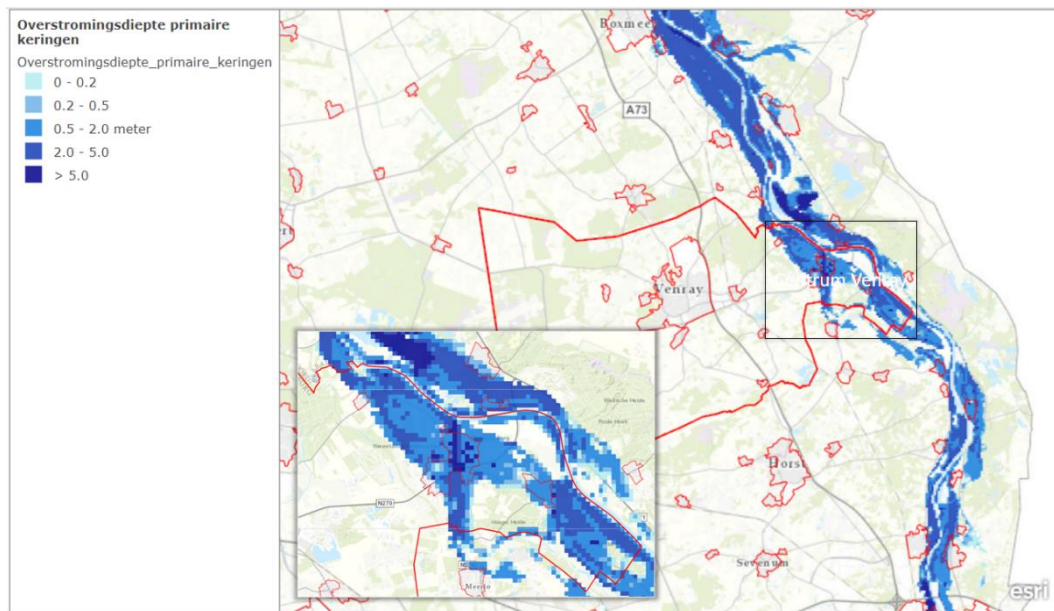
7.3 Hoogwaterveiligheid

Hoogwaterveiligheid gaat over de bescherming tegen overstromingsgevaar van grote wateren. In en rond Venray speelt hoogwaterveiligheid een rol in de omgeving van de Maas, op plekken waar bebouwing in het rivierbed van de Maas en oude geulpatronen te vinden is. Door klimaatverandering nemen overstromingsrisico's in deze gebieden toe.

Overstromingskans

In het onderstaande figuur is de overstromingsdiepte tot het maaiveld te zien als de primaire keringen van de Maas doorbreken.

Figuur 7.5: Overstromingsdiepte primaire keringen (Klimaat-effectatlas)

Om de overstromingskans te verminderen wordt in het oosten van de gemeente Venray door middel van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum ruimte gecreëerd voor de Maas. Hier worden allerlei maatregelen genomen om de waterveiligheid te verbeteren, waaronder het reactiveren van de Oude Maasarm, het verleggen van dijken en het creëren van twee hoogwatergeulen. De gebiedsontwikkeling heeft een positief effect op de overstromingsdiepte (figuur 7.5) en het overstromingsrisico. De werkzaamheden van de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum zijn op 23 november 2017 officieel van start gegaan. De planning is dat de werkzaamheden eind 2020 worden voltooid.

7.4 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Waterberging en wateroverlast

De verharde stedelijke gebieden zijn het meest gevoelig voor wateroverlast. In Nederland is het beleid om water te 'vasthouden, bergen, afvoeren'. Hiervoor zijn verschillende ruimtelijke inpassingsmogelijkheden. Deze inpassingsmogelijkheden verminderen wateroverlast en kunnen tegelijkertijd ook bijdragen aan de kwaliteit van de openbare ruimte. Dit kan gaan om groene greppels, waterspeelpleinen, stedelijke waterlopen of groene verblijfslocaties in steden. In het landelijk gebied wordt onder andere de afvoer van de Oostrumsche Beek beperkt om wateroverlast bij A73 en het stedelijk gebied te voorkomen. Dit geldt ook voor de afvoer in de Loobek ter hoogte van de A73 voor een droog Smakt en Holthees.

Het overstromingsrisico in het oosten van de gemeente Venray wordt verminderd door de gebiedsontwikkeling Ooijen-Wanssum waardoor dit thema geen groot aandachtspunt voor de omgevingsvisie is.

8 Historisch kapitaal

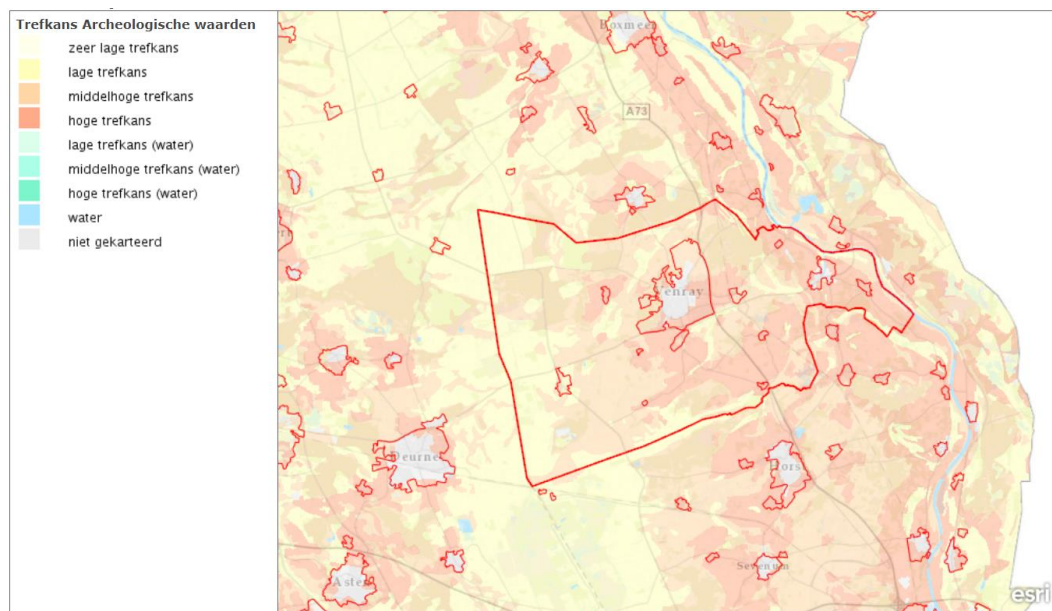
De historie van het landschap en de archeologische waarden, iets wat niet altijd even zichtbaar meer is, maar wat wel effect kan hebben op keuzes die gemaakt moeten worden voor fysieke ingrepen.

In Limburg liggen de oudste geologische afzettingen van Nederland aan het oppervlak. Het reliëf is in belangrijke mate bepaald door rivierinsnijdingen van de vroegere Rijn en daarna de Maas. Hieraan danken de plateaus (de verschillende terrassen) en de dalen (de huidige beekdalen) hun ontstaan. Verder is Limburg gevormd door breuken en dekzand. Het landschap van Limburg was al in de Romeinse tijd grotendeels omgevormd van een natuurlandschap naar een cultuurlandschap. Het landschap wordt gekenmerkt door het contrast tussen de zeer open plateaus en kleinschalige gebieden rond dorpen en besloten hellingen. Waardevolle aardkundige en cultuurhistorische landschapselementen zijn beken, graften en holle wegen.

8.1 Archeologische waarden

Verwachtingswaarde

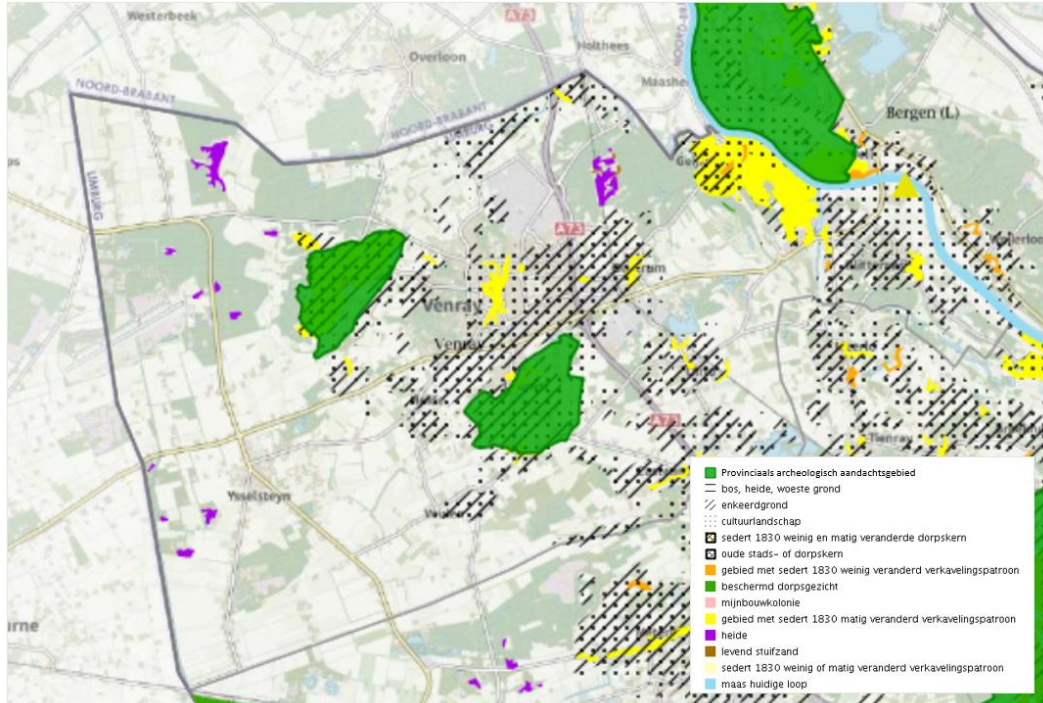
De zogenaamde archeologische aandachtsgebieden, representatieve en relatief gave delen van de verschillende Limburgse cultuurlandschappen hebben een grote kans op archeologische vondsten. De kaart hieronder geeft een globaal beeld van de trefkans op archeologische resten in de bodem en onder water. Het is belangrijk om te realiseren dat in gebieden waar de trefkans laag is wel degelijk belangrijke archeologische resten kunnen voorkomen. In de gemeente Venray is richting de rivierdelta van de Maas een hogere trefkans op archeologische waarden.

Figuur 8.1: Trefkans Archeologische waarden

8.2 Cultuurhistorische waarden

Beschermde cultuurhistorische waarden

Figuur 8.2: Cultuurlandschap

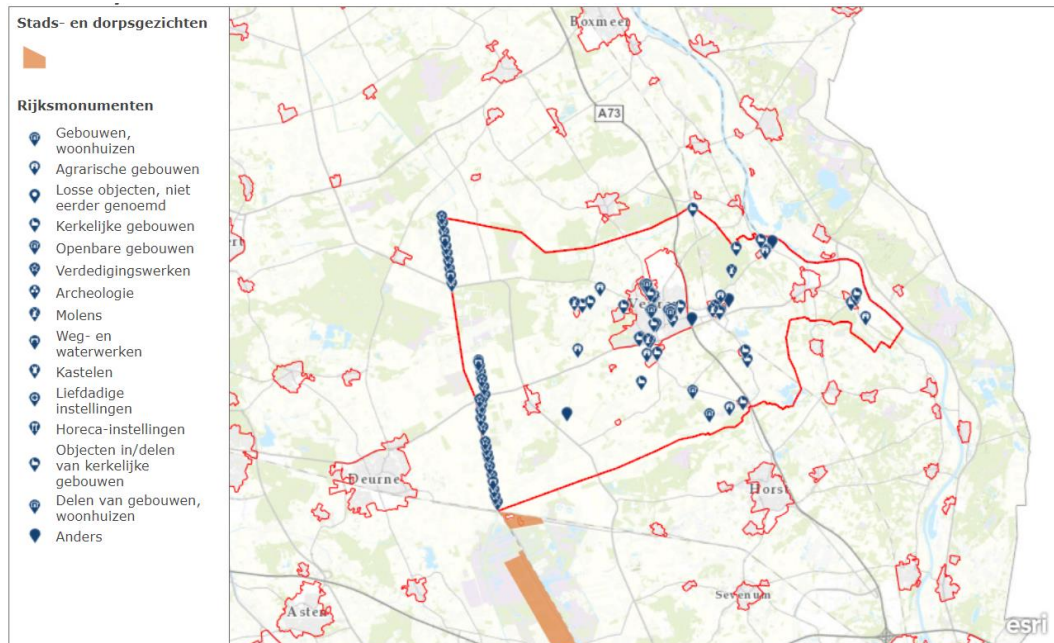
De provincie Limburg heeft enkele aandachtsgebieden aangewezen binnen de provincie, in de gemeente Venray zijn hiervan twee gelegen: het gebied 'Beekdalen-Noord Merselo' en het gebied 'Beekdalen-Noord Venray-Zuid'. De betrokkenheid van de provincie beperkt zich tot archeologische waarden en cultuurhistorische waarden binnen bronsgroene landschapszones.

Rijksmonumenten en beschermde stads- en dorpsgezichten

De gemeente Venray kent geen beschermde stads- of dorpsgezichten. Wel telt de gemeente 58 rijksmonumenten. Bijzonder elementen zijn de rijksmonumentale stuwten die gelegen zijn in het Peelkanaal (aan de westelijke grens van de gemeente) en onderdeel uitmaken van een samenhangend geheel van verdedigingswerken.

Rechtsgevolg van de bescherming is onder andere dat voor wijzingen aan monumenten (zowel binnen als buiten) een vergunning van Burgemeester en Wethouders nodig is.

Figuur 8.3: Rijksmonumenten en beschermd stadsgezicht (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed)

De gemeente Venray beschikt over 58 gemeentelijke monumenten. Een pand wordt aangewezen als gemeentelijk monument wanneer het geen nationale betekenis heeft, maar wel plaatselijk of regionaal van belang is. Ook voor gemeentelijke monumenten geldt de vereiste van een Omgevingsvergunning voor het in enig opzicht wijzigen van een monument.

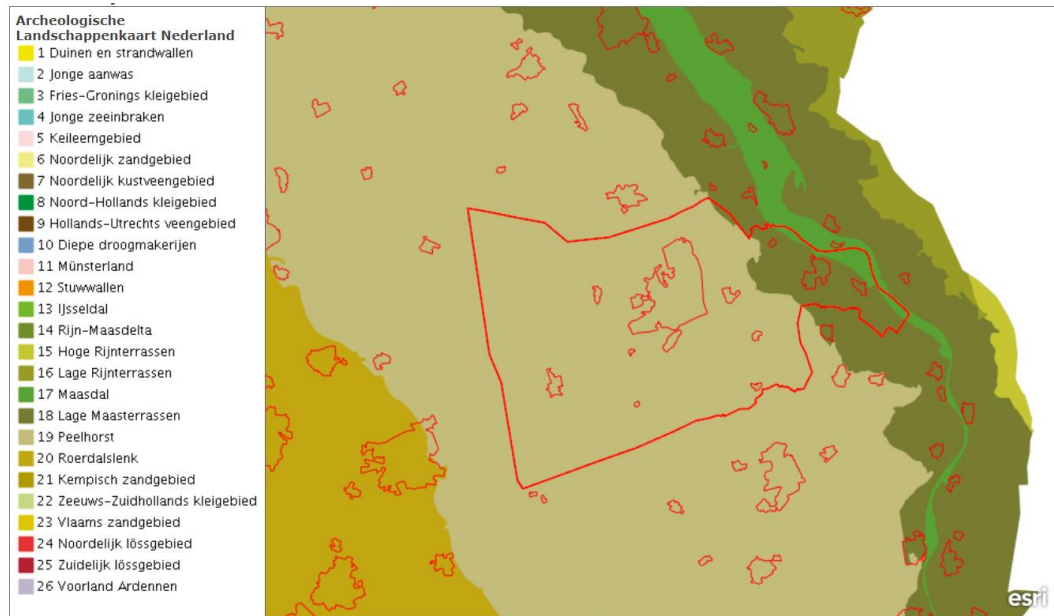
8.3 Aardkundige waarden

De aardkundige waarden die in het landschap van Limburg voorkomen betreffen voornamelijk rivier-gerelateerde fenomenen, zoals rivierduinen in de Maas, (oude) Maasterrassen, oude meanders en terrasranden en –vlaktes. De gemeente Venray kent geen aardkundige monumenten of anderszins aardkundig beschermde waarden.

8.4 Landschappelijke waarden

Een beschermd landschap is een landschap dat omwille van culturele waarde een beschermde status heeft gekregen. In Limburg zijn alleen het Maasheggengebied, het Nationaal Landschap Zuid-Limburg, en landschappelijke waarden in bronsgroene landschapszones wettelijk beschermd. De gemeente Venray kent enkele bronsgroene landschapszones: deze zijn voornamelijk gekoppeld aan de beekdalen. Figuur 8.4 toont de landschappelijke opbouw van de gemeente Venray. Te zien is dat de gemeente op de overgang van hoger gelegen Peelhorst naar de lager gelegen Maas.

Figuur 8.4: Opbouw van het landschap.

8.5 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Voor de archeologische, cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten is het van belang om de bestaande waarden te behouden en waar mogelijk te versterken. Monumenten, landgoederen en dergelijke kunnen in het omgevingsplan beschermd worden door hier beschermingsregimes voor op te nemen.

9 Economie & werkgelegenheid

Bij dit thema is ingegaan op het arbeidspotentieel, de werkgelegenheid en de kenmerken van de economie in gemeente.

9.1 Arbeidspotentieel

Omvang beroepsbevolking

De beroepsbevolking betreft alle personen die gedurende een bepaalde periode arbeid aanbieden. In Nederland stelt het CBS de beroepsbevolking op alle personen tussen de 15 en 65 jaar die tenminste twaalf uur per week werken of werkzoekende zijn voor minimaal twaalf uur. De beroepsbevolking is dus een deel van de totale bevolking. Van de beroepsbevolking is een deel niet werkzaam (werkloosheidspercentage). In onderstaande tabel is de omvang van de bevolking, beroepsbevolking en werkzame beroepsbevolking weergegeven.

Tabel 9.1: Arbeidsdeelname (CBS 2018)

	Venray
Beroeps- en niet beroepsbevolking (x 1 000)	33
Beroepsbevolking (x 1 000)	24
Werkzame beroepsbevolking (x 1 000)	23

Aanwezigheid hogere onderwijsinstellingen

Binnen de gemeente zijn er geen hogere onderwijsinstellingen aanwezig. Helmond en Eindhoven en Nijmegen en Venlo zijn dichtstbijzijnde steden waar deze onderwijsinstellingen wel gevestigd zijn.

9.2 Werkgelegenheid

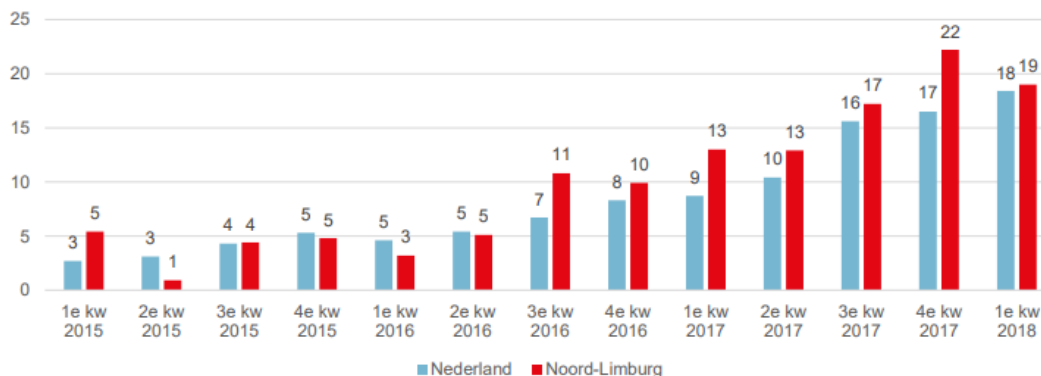
Momenteel is de werkloosheid in Nederland laag en voor bedrijven is het lastig om voldoende (goed) personeel te vinden. Een lage werkloosheid is positief, maar betekent ook dat de economische groei wordt beperkt. Ook kent Nederland steeds meer vergrijzing. De balans binnen de beroepsbevolking wordt hierdoor scheef getrokken en de druk op de werkende bevolking neemt hierdoor toe.

Werkloosheidspercentage

Dit percentage geeft weer welk deel van de beroepsbevolking geen werk heeft en wel werkzoekend is. In 2018 is het werkloosheidspercentage van gemeente Venray 3,2%, dit ligt lager dan het landelijke percentage van 3,9%. Etil Arbeidsmarkt & Onderwijs heeft in maart 2018 becijferd wat de toekomstige vraag naar arbeidsmigranten in Noord-Limburg is. Op basis van figuur 9.1, welke aantoont dat het aantal bedrijven dat belemmeringen wegens een tekort aan personeel ervaart, is gegroeid. Hiermee, kan geconcludeerd worden dat er 2030 behoefte blijft bestaan aan arbeidsmigranten (de grootte van de benodigde instroom is onzeker). Bij de keuze voor arbeidsmigranten als oplossing voor de huidige en toekomstige personeelstekorten is het dan ook van belang dat er een goede afstemming plaatsvindt met andere beleidsterreinen.

Ruim 1 op de 5 bedrijven ervaart problemen als gevolg van personeelsgebrek

Percentage bedrijven met belemmeringen vanwege tekort aan personeel, in %

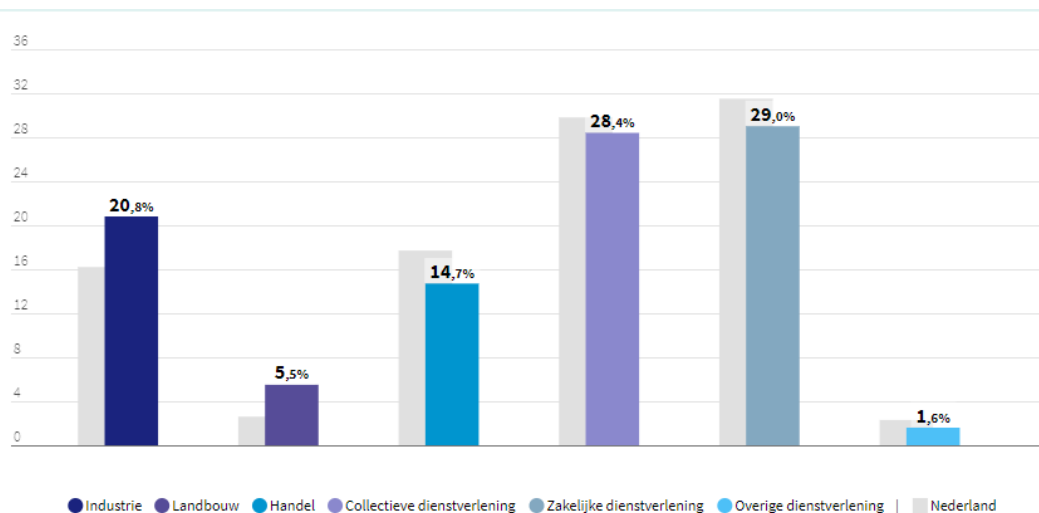

Figuur 9.1: Percentage bedrijven met belemmeringen vanwege tekort aan personeel.

9.3 Kenmerken van de economie

Aantal bedrijven / arbeidsplaatsen per type

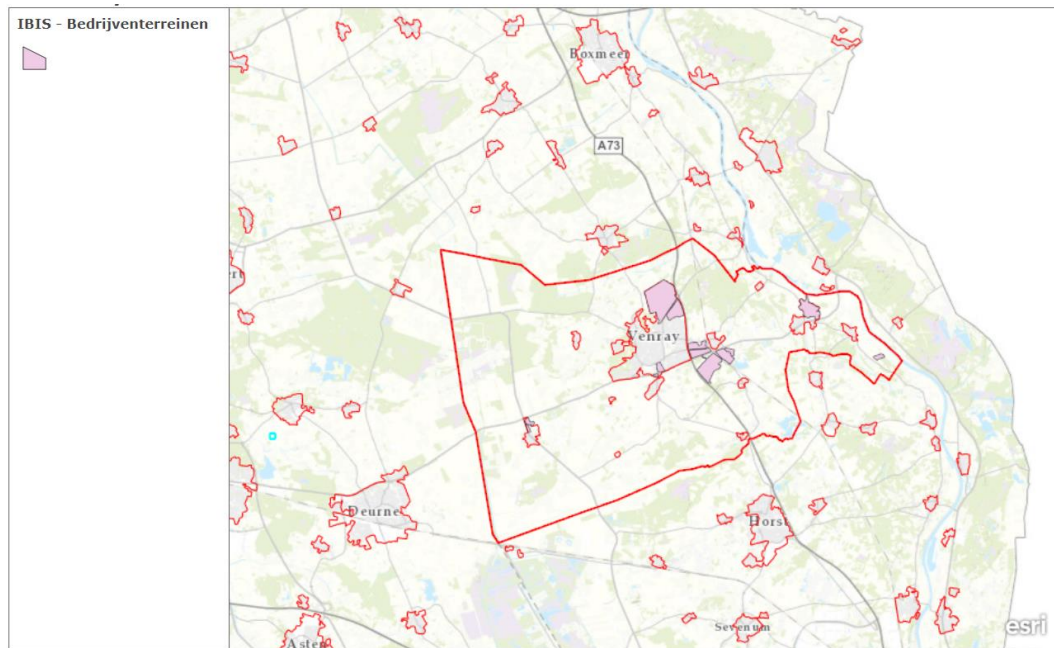
In gemeente Venray zijn er per 1.000 inwoners bijna 800 banen. Dit ligt hoger dan het gemiddelde in Nederland, dit staat namelijk op 663,0. Onderstaande grafiek toont de verdeling van het aantal banen naar sector, in vergelijking met de Nederland. De sectoren waar naar wordt gekeken zijn industrie, landbouw, handel, collectieve dienstverlening, zakelijke dienstverlening en overige sectoren. In het onderstaande figuur is het aantal banen per sector weergegeven. Hierin valt op dat de sectoren industrie en landbouw meer banen hebben in de gemeente Venray dan het Nederlands gemiddelde.

Figuur 9.2 Verdeling tussen sectoren naar het percentage van banen in de gemeente Venray (www.waarstaatjegemeente.nl; 2018)

Werklocaties

In onderstaande figuur zijn de huidige locaties van de bedrijventerreinen weergegeven. Daarnaast is er ten noorden van Smakterheide een bedrijventerrein in voorbereiding (De Spurkt). Vervolgens geeft tabel 9.3 een overzicht van enkele kenmerken van de bedrijventerreinen.

Figuur 9.3: Bedrijventerreinen (IBIS)

Tabel 9.2: Bedrijventerreinen (IBIS)

Bedrijventerrein	Netto oppervlakte (ha)	Aantal ha nog uitgeefbaar door de gemeente	Maximale milieucategorie
Smakterheide	148,59	0,63	5
Keizersveld	33,19	0,62	4
De Brier	8,42	-	3
Zuivelfabriek	2,56	-	2
De Hulst 1	20,63	3,43	3
De Hulst 2	22,21	2,96	4
De Blakt	54,11	12,15	4
Witte Vennen	26,66	-	4
Vennendreef	7,47	-	2
Haven- en industrieterrein Wanssum	38,53	-	5
Agrobaan Ysselsteyn	6,7	-	3

9.4 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Uitgeefbare ruimte bedrijventerreinen

Op de huidige bedrijventerreinen is er nog beperkte ruimte voor de gemeente om uit te geven voor nieuwe bedrijven. Echter er is inmiddels een nieuw bedrijventerrein in voorbereiding (De Spurkt) met een omvang van 30 ha netto. Daarnaast vindt er momenteel uitbreiding van de haven in Wanssum plaats (verlenging van de insteekhaven).

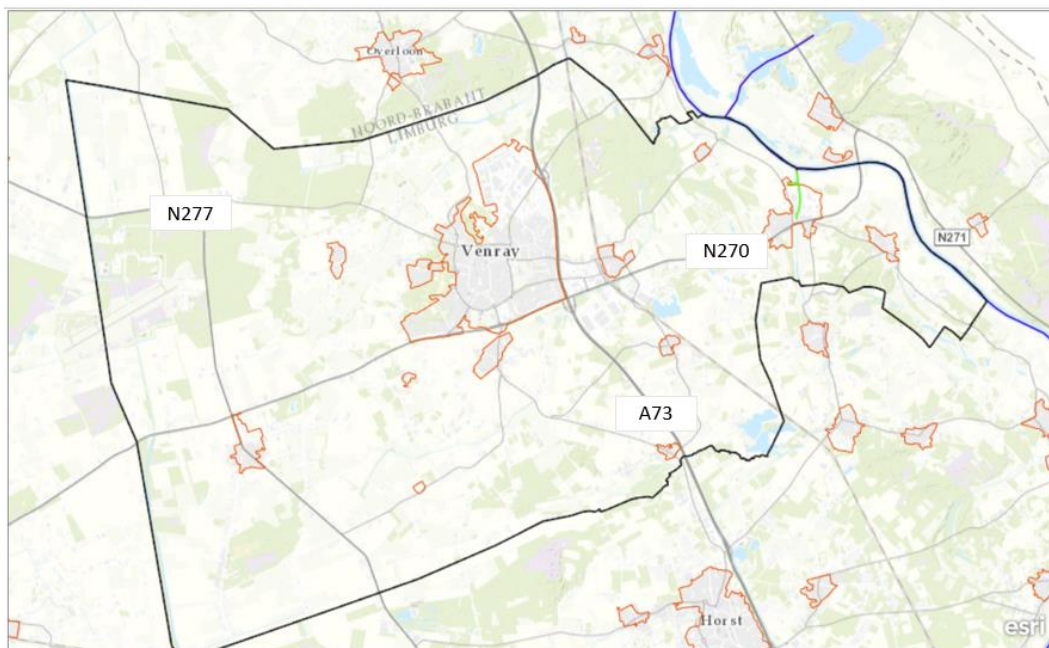
10 Bereikbaarheid

In dit hoofdstuk beschrijven wij de huidige situatie voor het thema 'bereikbaarheid'. Hierbij is gekeken naar het doorstroming van het wegennet, en de verkeersknooppunten.

10.1 Doorstroming en verkeersveiligheid

Doorstroming

Het gebied wordt doorkruist door drie grote verkeersaders: de A73, N277, N270 en een spoorverbinding (Maaslijn Nijmegen/Roermond).

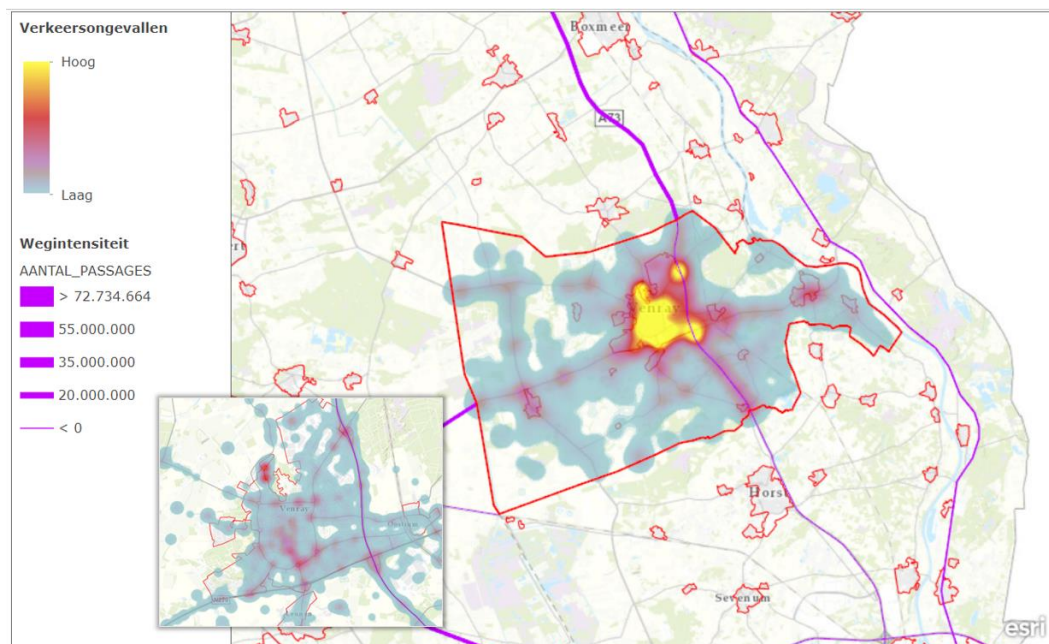
Figuur 10.1: Ligging van de A73, N270 en N277

Verkeersknooppunten en ongevallen

De A73 en de N270 zijn de verkeersaders door het gebied waarvan de verkeersintensiteit het hoogste is. In de kleinere kernen vinden weinig verkeersongevallen plaats maar rondom knooppunten in Venray zelf zijn er enkele aandachtspunten. Voornamelijk de knooppunten met de singels rondom het centrum zijn plekken waar de meeste verkeersongevallen plaatsvinden.

In het buitengebied is niet direct een hoog aantal ongevallen terug te zien, maar vanuit ervaringen is bekend dat hier regelmatige (ernstige) ongevallen plaatsvinden. Het grote aandeel vrachtverkeer en landbouwverkeer speelt hierbij een rol. De verkeersveiligheid van met name kwetsbare verkeersdeelnemers, zoals fietsers, is in het buitengebied een aandachtspunt.

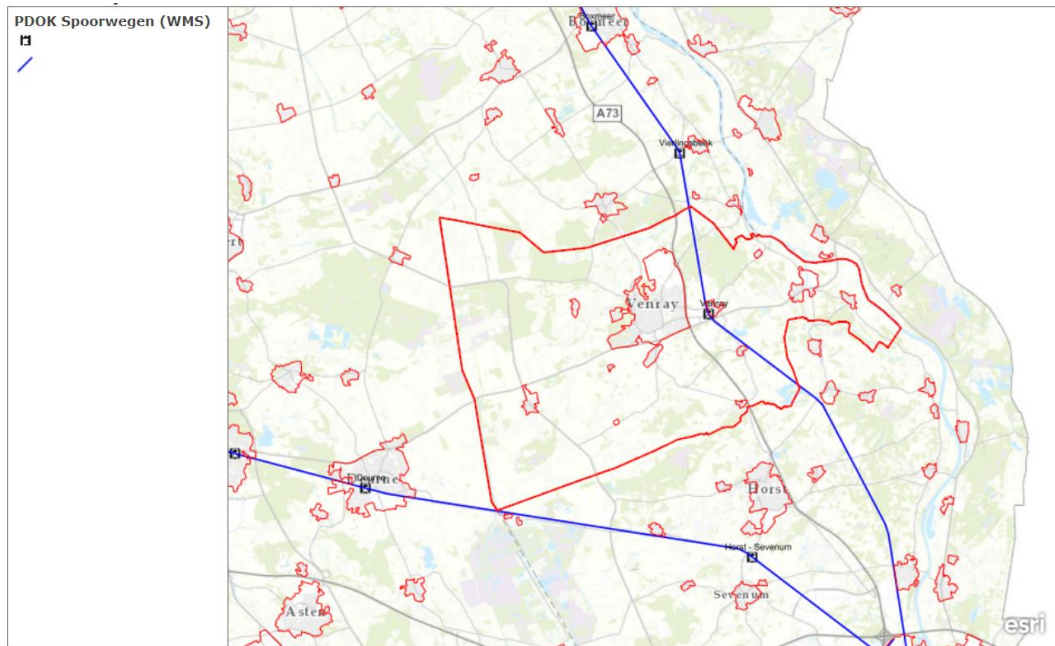

Figuur 10.2: Verkeersongevallen en verkeersintensiteit (Bestand geRegistreerde Ongevallen Nederland)

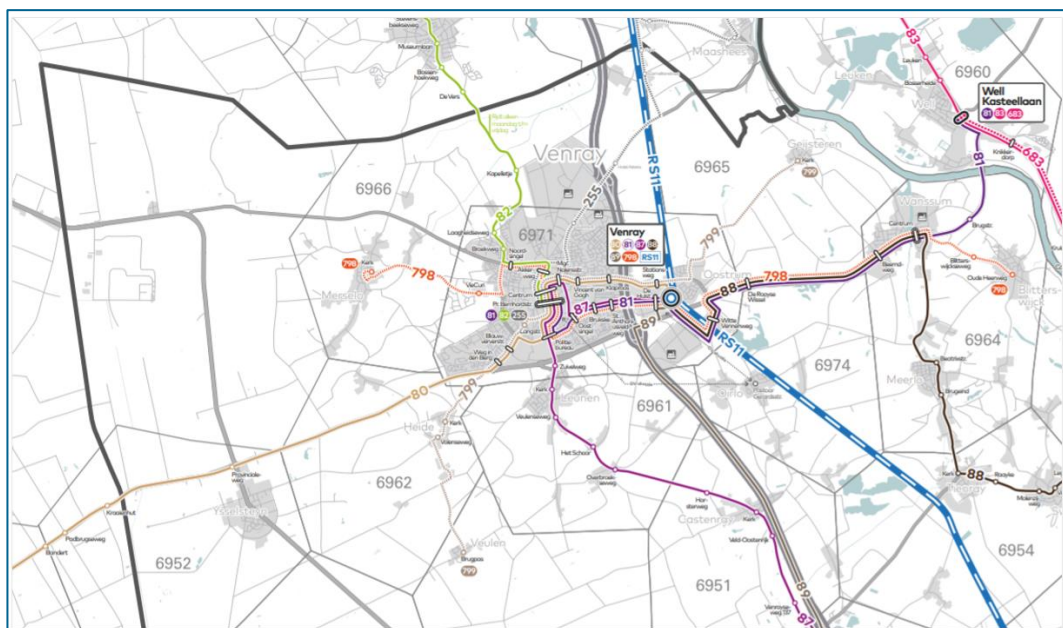
10.2 Multimodale bereikbaarheid

OV routes

Binnen de gemeente Venray zijn zowel busverbindingen als een treinstation aanwezig. Het treinstation bevindt zich niet in de grote kern Venray maar tussen de kernen Venray en Oostrum in.

Figuur 10.3: Spoorwegen (PDOK)

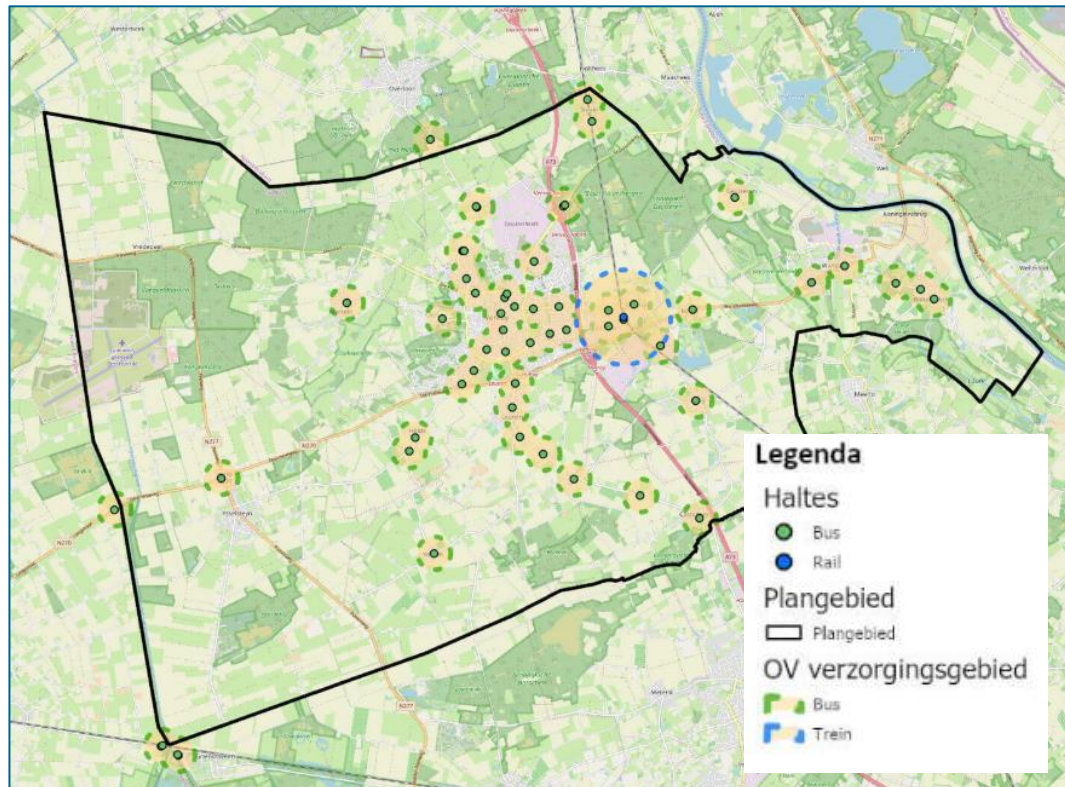

Figuur 10.4: Lijnnettenkaart 2018 Noord-Limburg (Arriva)

De buslijnen verbinden de kernen van de gemeente met de kern Venray. In het centrum van Venray is te zien dat de busroutes langs de singels gaan, omdat het centrum autovrij is.

Voor het bepalen van de OV-bereikbaarheid van een locatie en de kansen om deze te vergroten hebben is de OV dekkingsgraad een bruikbare indicator. Deze indicator beschrijft welk deel van de

bewoners en gebruikers in een gebied zich binnen het verzorgingsgebied van een OV halte bevindt. De gemiddelde OV dekking voor een weinig stedelijke gemeente zoals Venray is 59%. De OV dekking in Venray is 54,7% en scoort daarmee lager dan het landelijk gemiddelde. In figuur 10.4 is de OV-dekking weergegeven. Hier is te zien dat met name de verspreide kernen nauwelijks of niet binnen het verzorgingsgebied van een OV-voorziening vallen.

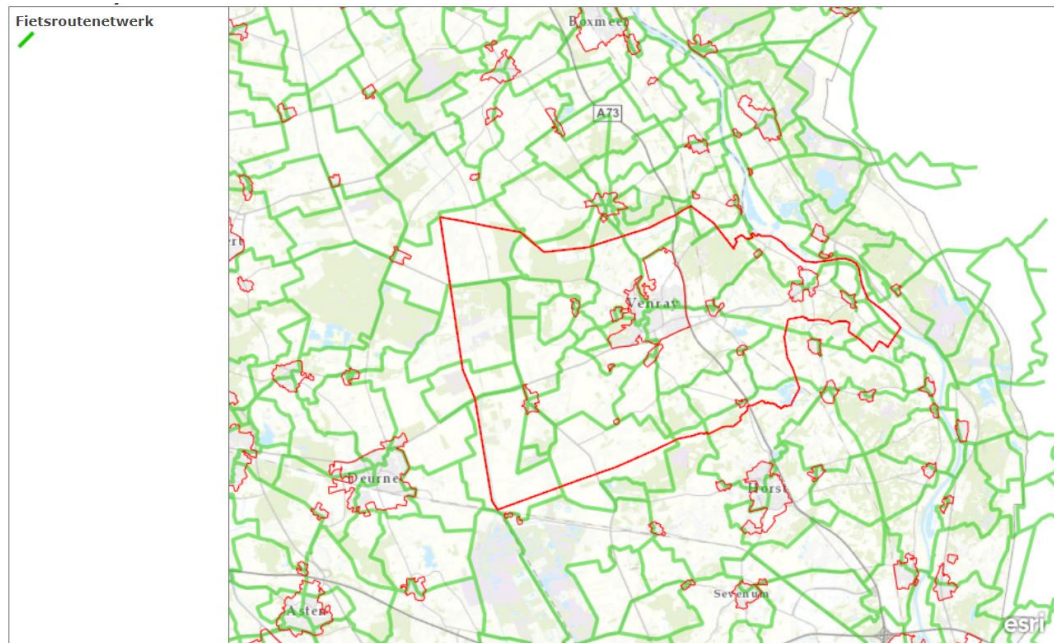

Figuur 10.5 Station en bushaltes binnen de gemeente Venray met het bijbehorende verzorgingsgebied (Antea Group)

(Snel)fietsroutes

De fietsroutes zorgen voor een goede ruimtelijke spreiding in het gebied. De dorpen zijn zowel met elkaar als met de stedelijke kern Venray verbonden.

Figuur 10.6: Fietsroutenetwerk (Stichting Landelijk Fietsplatform)

10.3 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

Bereikbaarheid

Ondanks dat in de gemeente Venray diverse grote infrastructuurvoorzieningen (een snelweg en spoorverbinding) aanwezig zijn, is de bereikbaarheid een aandachtspunt. Met name de verspreide kernen zijn niet of nauwelijks aangesloten op OV-voorzieningen. Inwoners van deze gebieden zijn hierdoor al snel aangewezen op eigen vervoer, zoals de auto of de fiets.

Veiligheid

De stedelijke kern Venray is de locatie waar de meeste verkeersongevallen plaatsvinden. De locaties voor deze ongevallen zijn voornamelijk rondom knoop- en kruispunten. Om de verkeersveiligheid te verhogen zal de gemeente zelf nog meer analyse moeten doen in daadwerkelijke 'black spots' binnen de gemeente.

11 Aandachtspunten voor de omgevingsvisie

11.1 Van sectorale thema's naar integrale ambities

Een van de redenen dat de Omgevingswet in het leven is geroepen is omdat veel aspecten van de fysieke leefomgeving met elkaar samenhangen. Aspecten zoals water en bodem hangen logischerwijs met elkaar samen, maar in het licht van klimaatverandering gaat water ook een rol spelen bij veiligheid (bescherming tegen water) en gezondheid (verkoelend effect van oppervlaktewater). Bij beleidsvorming dient rekening gehouden te worden met deze samenhang. Dit is ook opgenomen in de Omgevingswet, lid 2 van artikel 2.1:

“Het bestuursorgaan houdt daarbij rekening met de samenhang van de relevante onderdelen en aspecten van de fysieke leefomgeving en van de rechtstreeks daarbij betrokken belangen.”

In de omgevingsvisie van de gemeente Venray zullen de volgende vier kernopgaven centraal staan:

- Groen en sociaal Venray
- Welvarend en mobiel Venray
- Duurzaam en gezond Venray
- Waardevol Venray

De impact van de omgevingsvisie op de fysieke leefomgeving wordt beoordeeld in het Milieueffectrapport (MER). De leefomgevingsfoto geeft een beeld van de huidige staat van de fysieke leefomgeving en vormt daarmee de nulmeting van deze milieueffectbeoordeling.

In onderstaande tabel worden aandachtspunten weergegeven die uit de leefomgevingsfoto naar voren komen en meegenomen kunnen worden in de omgevingsvisie.

Indicator	Gewenste ontwikkeling	Aandachtspunten
Luchtkwaliteit	Streven om te voldoen aan de WHO advieswaarden voor luchtkwaliteit om negatieve effecten op de gezondheid te voorkomen	<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtsgebieden Oirlo en Ysselsteyn • Vermindering aan de bron (verkeersaders en emissie bedrijfslocaties veeteelt)
Geur	Overlast geurhinder veehouderijen verminderen	<ul style="list-style-type: none"> • Afname geuremissie afkomstig van veehouderijen
Geluid	Streven naar een goede balans tussen gewenste ontwikkelingen en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Wegverkeerslawaaï • Horeca en evenementen in het centrum
Externe veiligheid	Streven naar een goede balans tussen gewenste ontwikkelingen en aanvaardbaar woon- en leefklimaat	<ul style="list-style-type: none"> • Realisatie van kwetsbare objecten in de nabijheid van risicobronnen zoals wegen en bedrijven

Aantrekkelijke leefomgeving	De leefbaarheid in de verschillende wijken binnen de gemeente Venray verbeteren	<ul style="list-style-type: none"> • Aan de hand van de leefbaarometer kijken welke van de vijf dimensies aandacht vereisen • Wijk 't Brukske is een aandachtsgebied
Woonvraag	Een juiste match vinden tussen vraag en aanbod op de woningmarkt	<ul style="list-style-type: none"> • De kwantitatieve behoefte bedraagt ca. 125 woningen per jaar • Transformatie van bestaande woningvoorraad zodat deze beter aansluit bij de kwalitatieve behoefte
Gezonde woonomgeving	Een woonomgeving die geen negatief effect heeft op de gezondheid	<ul style="list-style-type: none"> • Hittestress verminderende aanpassingen in de openbare ruimte • Meer parken/openbaar groen draagt bij aan de beweegvriendelijke omgeving en leefbaarheid
Natuur	Een kwalitatieve verbetering van natuur	<ul style="list-style-type: none"> • Tegengaan van verstoring van beschermde natuurgebieden • Verbeteren van de biodiversiteit
Stikstofdepositie	Streven naar een afname van stikstofdepositie	<ul style="list-style-type: none"> • Boschhuizerbergen • Stikstofemissie afkomstig van veehouderijen verminderen
CO₂-reductie	In 2050 tussen de 80%-95% minder uitstoot van CO ₂	<ul style="list-style-type: none"> • Gebouwde omgeving is nu een grote uitstoter wat betreft CO₂
Wateroverlast	Een klimaat adaptieve leefomgeving waarbij wateroverlast getackeld wordt door ruimtelijke ingrepen	<ul style="list-style-type: none"> • Verminderen van verharding • Water vasthouden, bergen en afvoeren door ruimtelijke inpassingsmogelijkheden
Veiligheid	De verkeersveiligheid verhogen en de verkeersongevallen verminderen	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeken naar de daadwerkelijke 'black spots' in de gemeente

Over Antea Group

Van stad tot land, van water tot lucht; de adviseurs en ingenieurs van Antea Group dragen in Nederland sinds jaar en dag bij aan onze leefomgeving. We ontwerpen bruggen en wegen, realiseren woonwijken en waterwerken. Maar we zijn ook betrokken bij thema's zoals milieu, veiligheid, assetmanagement en energie. Onder de naam Oranjewoud groeiden we uit tot een allround en onafhankelijk partner voor bedrijfsleven en overheden. Als Antea Group zetten we deze expertise ook mondiaal in. Door hoogwaardige kennis te combineren met een pragmatische aanpak maken we oplossingen haalbaar én uitvoerbaar. Doelgericht, met oog voor duurzaamheid. Op deze manier anticiperen we op de vragen van vandaag en de oplossingen van de toekomst. Al meer dan 60 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ OOSTERHOUT
Postbus 40
4900 AA OOSTERHOUT
T. 06-51256040
E. marien.kornet@anteagroup.com

www.anteagroup.nl

Copyright © 2019

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.